

Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (kolmas koda)

8. aprill 2014*

Riigiabi — Finantssektor — Abi mõne liikmesriigi majanduses tõsise häire kõrvaldamiseks — ELTL artikli 107 lõike 3 punkt b — Otsus, millega abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks — Abi lubatavuse tingimused — Omandamise keeld — Kooskõla komisjoni teatistega, mis puudutavad finantssektorile antavat abi finantskriisi kontekstis — Proportsionaalsus — Võrdne kohtlemine — Hea halduse põhimõte — Põhjendamiskohustus — Omandiõigus

Kohtuasjas T-319/11,

ABN Amro Group NV, asukoht Amsterdam (Madalmaad), esindajad: advokaadid W. Knibbeler ja P. van den Berg,

hageja,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: L. Flynn ja S. Noë,

kostja,

mille ese on nõue tühistada osaliselt komisjoni 5. aprilli 2011. aasta otsus 2011/823/EL meetme C 11/09 (ex NN 53b/08, NN 2/10 ja N 19/10) kohta, mida Madalmaad rakendasid ettevõtja ABN Amro Group NV suhtes (ettevõtja loodi ettevõtjate Fortis Bank Nederland ja ABN Amro N ühinemise järel) (ELT L 333, lk 1),

ÜLDKOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja esimees O. Czúcz (ettekandja), kohtunikud I. Labucka ja D. Gratsias,

kohtusekretär: ametnik S. Spyropoulos,

arvestades kirjalikus menetluses ja 4. juuni 2013. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: inglise.

otsuse

Vaidluse taust

- 1 Euroopa Komisjon tegi 5. aprillil 2011 otsuse 2011/823/EL meetme C 11/09 (ex NN 53b/08, NN 2/10 ja N 19/10) kohta, mida Madalmaad rakendasid ettevõtja ABN AMRO Group NV suhtes (ettevõtja loodi ettevõtjate Fortis Bank Nederland ja ABN AMRO N ühinemise järel) (ELT L 333, lk 1, edaspidi „vaidlustatud otsus”).
- 2 Finantskriisi olukorras, kui pankadevahelised laenud olid 2008. aasta septembris kokku kuivanud, koostas komisjon juhised reas teatistes, mis käsitlesid pankadele antava riigiabi väljatöötamist ja rakendamist. Nendes teatistes möönis komisjon, et kriisi tõsidus õigustas abi andmist ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b alusel osas, kus see säte andis loa riigiabi anda, kui see on vajalik mõne liikmesriigi majanduses tõsise häire kõrvaldamiseks.
- 3 25. oktoobril 2008 avaldati komisjoni teatis – Riigiabi eeskirjade kohaldamine meetmete suhtes, mida on võetud seoses finantsasutustega praeguse ülemaailmse finantskriisi olukorras (ELT C 270, lk 8, edaspidi „pangandusteatis”).
- 4 Pärast seda, kui 2008. aasta sügisel tekkis kasvaval hulgal Euroopa Liidu liikmesriikidel turusurve tõttu kohustus viia läbi pankade „ennetav” rekapiitalseerimine, et need pangad saaks koguda suurema osakaalu omakapitali ja tagada reaalmajandusele laenamist, avaldas komisjon teatise – Finantsasutuste rekapiitalseerimine praeguses finantskriisis: piirdumine minimaalselt vajaliku abiga ja kaitsemeetmed põhjendamatute konkurentsimoonutuste vastu (ELT 2009 C 10, lk 2, edaspidi „rekapiitalseerimisteatis”).
- 5 Seejärel võttis komisjon vaidlustatud otsuse vastuvõtmisele eelnevalt vastu veel teatise langenud väärtusega varade käsitlemise kohta ühenduse pangandussektoris (ELT 2009 C 72, lk 1, edaspidi „langenud väärtusega varade teatis”) ja teatise finantssektori elujõulisuse taastamise ja praeguse kriisi olukorras riigiabi eeskirjade kohaste ümberkorraldamismeetmete hindamise kohta (ELT 2009 C 195, lk 9, edaspidi „ümberkorraldamisteatis”). Viimati nimetatud teatistes on esitatud kriteeriumid, mida komisjon kavatses kohaldada pankadele kriisi raames antud ümberkorraldusmeetmetele. Teatise punktis 5 on märgitud, et asjaomased pankade ümberkorralduskavad peavad tuginema teistes teatistes viidatud kolmele sambale: tagada abisaaja pikaajalise elujõulisuse taastamine, ilma et ta sõltuks riigiabist; tagada asjakohane kulude jaotus panga, selle omanike ja hoiustajate vahel; ja lõpuks näidata, et on võetud asjakohaseid meetmeid vähendamaks konkurentsimoonutusi, mida võib saavutada struktuuriliste või toimimisalaste meetmetega või nende kahte liiki meetmete kombinatsiooniga.
- 6 Käesolevas kohtuasjas on eespool punktides 3-5 mainitud teatistele koos edaspidi viidatud kui „teatistele”.
- 7 ABN Amro Group NV (edaspidi „hageja” või „ABN Amro”) on Amsterdams (Madalmaad) asukohta omav finantsinstitutsioon, kes pakub pangandusteenuseid eraisikutele, ettevõtjatele ja institutsioonilistele klientidele 28 riigis. Hagejale kuulub 100% ABN Amro Bank NV osadest; viimase tegevus on korraldatud kahe klientide tuumiku ümber: esiteks jaepangandus ja varahalduspank ning teiseks kaubandus- ja äripank.
- 8 ABN Amro praegune struktuur tuleneb 2007. aasta kokkuleppest Fortis SA/NV, Royal Bank of Scotland’i ja Banco Santander’i vahel, mis käsitles endise emaettevõtja ABN Amro Holding mitme osa omandamist ja eraldamist. Arvestades finantskriisi ja Fortise pikaajalist elujõulisust puudutavat ebakindlust, omandasid Madalmaad Fortis Bank Nederland’i (FBN), Fortise Madalmaades asuva pangandustütarettevõtja, ning ABN Amro Holding’u teatud kaubandusüksused (sh ABN Amro N). Madalmaad otsustasid liita FBN ja ABN Amro N, et luua uus juriidiline üksus ABN Amro, järgides

Fortise poolt 2007. aastal loodud kava. Enne kui see koondumine sai teostuda, pidid Madalmaad tagama Hollandische Bank-Unie ja IFN Finance BV ühe osa müügi vastavalt komisjoni 3. oktoobri 2007. aasta otsusele, millega koondumine tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (Juhtum nr COMP/M.4844 – Fortis/ABN AMRO Assets) vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 139/2004 (ELT C 265, lk 2) (vaidlustatud otsuse punktid 44 ja 45).

- 9 Eelmises punktis mainitud Madalmaade poolt läbi viidud omandamised ja ABN Amro kasuks teostatud rekapiitaliseerimistehingud on aluseks uurimismenetlusele C 11/2009. Kuna nimetatud menetluseni viinud erinevad etapid, selle menetluse kulgemine ja abisaajad ei ole käesoleva vaidluse lahenduse jaoks määravad, siis osutatakse nende kirjeldusele vaidlustatud otsuse põhjendustes 1-157. Peale vaheotsuste ja esialgsete otsuste, mille komisjon tegi eespool viidatud omandamiste ja tehingute kohta, kirjeldatakse seal Madalmaade poolt 4. detsembril 2009 komisjonile esitatud ABN Amro restruktureerimise kava esimest versiooni (edaspidi „2009. aasta detsembri restruktureerimise kava”) ja selle kava kaasajastatud versiooni, mis esitati 8. novembril 2010 (edaspidi „2010. aasta novembri restruktureerimise kava”).
- 10 Uurimismenetluse käigus toimusid 2010. ja 2011. aastal Madalmaade, ABN Amro ja komisjoni vahel seisukohtade vahetused ja kohtumised, mis puudutasid seda, mis ulatuse ja kestusega on omandamise keeld, mis oli toimumisalane meede, mida komisjon luges vajalikuks, et ABN Amrole antud abi võiks lugeda siseturuga kokkusobivaks.
- 11 Kuna kokkuleppele ei jõutud eelkõige selle keelu tingimuste osas, võttis komisjon nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määruse (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad [ELT artikli 108] kohaldamiseks (EÜT L 83, lk 1; ELT eriväljaanne 08/01, lk 339), artikli 7 lõike 4 alusel vastu vaidlustatud otsuse tingimuslikus vormis. Komisjon märgib otsuses, et ABN Amro sai rekapiitaliseerimisabi vormis riigiabi hinnangulise väärtusega 4,2-5,25 miljardit eurot (st 2,75%-3,5% tema riskiga kaalutud varadest), ning 71,7 miljardit eurot likviidsusabi (vaidlustatud otsuse põhjendused 279 ja 280 ning artikkel 1). Ta leidis, et 2009. aasta detsembri restruktureerimise kava, mida on ajakohastatud 2010. aasta novembri restruktureerimise kavaga, annab piisavat kinnitust sellele, et ABN Amro pikaajaline elujõulisus on taastatud; näeb ette kulude piisava jagamise ja sisaldab piisavaid meetmeid konkurentsi põhjendamatu moonutamise piiramiseks. Seetõttu tunnistab komisjon tingimuste täitmise korral 2009. aasta detsembri restruktureerimise kava, mida on ajakohastatud 2010. aasta novembri restruktureerimise kavaga, ümberkorraldamisteesisega kooskõlas olevaks (vaidlustatud otsuse põhjendus 331).
- 12 Vaidlustatud otsuse artiklis 1 tunnistatakse abi siseturuga kokkusobivaks selle otsuse artiklites 3-9 täpsustatud tingimuste täitmise korral.
- 13 Käesolevas hakis on kahtluse alla seatud vaidlustatud otsuse artiklis 5 kehtestatud omandamise keeld, mis on sõnastatud järgnevalt:

„1. [ABN Amro] ei omanda mis tahes äriühingus üle 5% osalust.

2. Erandina lõikest 1 võib [ABN Amro] omandada äriühingus osaluse, kui [ABN Amro] poolt kõikide selliste omandamiste eest kolme aasta jooksul pärast [vaidlustatud] otsuse kuupäeva tasutud kumulatiivne brutohind kokku (välja arvatud võla ülevõtmine või ülekandmine seoses sellise omandamisega) on alla [konfidentsiaalne]¹ miljoni euro.

Lõikes 1 sätestatud keeldu ei kohaldata, kui [ABN Amro] omandab börsiväliseid ettevõtjaid ning kui need sobivad tema äriplaaniga ja kuuluvad divisjoni „Private Equity” kavandatud eelarvesse, nagu need esitati komisjonile 5. oktoobril 2010.

1 — Konfidentsiaalsed andmed on kustutatud.

Samuti ei kohaldata lõikes 1 sätestatud keeldu [konfidentsiaalne] osakapitali osade suhtes, mis on võetud [ABN Amro] divisjonist „Energy, Commodities and Transportation” eesmärgiga toetada tema tavapärast rahastamistegevust, kui need sobivad [ABN Amro] äriplaani ja selle divisjoni kavandatud eelarvesse, nagu need esitati komisjonile 10. jaanuaril 2010.

[...]

3. Lõikes 1 sätestatud keeldu kohaldatakse vähemalt kolm aastat alates käesoleva otsuse kuupäevast või kuni kuupäevani, mil Madalmaade osalus [ABN Amros] väheneb alla 50%, olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem. Nimetatud keeldu kohaldamine lõpetatakse hiljemalt viie aasta möödumisel [vaidlustatud] otsuse kuupäevast.

Juhul kui lõikes 1 sätestatud keeldu kohaldatakse alates käesoleva otsuse kuupäevast kauem kui kolm aastat, suurendatakse lõike 2 esimese lõigu alusel kohaldatavat kumulatiivset brutohinda [konfidentsiaalne] miljoni euro võrra aasta kohta.”

Menetlus ja nõuded

- 14 14. juuni 2011. aasta avaldusega esitas ABN Amro käesoleva hagi.
- 15 Ettekandja-kohtuniku ettekande põhjal otsustas Üldkohus avada suulise menetluse ja esitas Üldkohtu kodukorra artikli 64 kohaste menetlust korraldavate meetmete raames pooltele küsimusi, millele need pooled vastasid ette nähtud tähtjal.
- 16 Poolte kohtukõned ja nende vastused Üldkohtu suulistele küsimustele kuulati ära 4. juuni 2013. aasta kohtuistungil.
- 17 Kohtuistungil palus Üldkohus ABN Amrol täpsustada oma taotlust käsitleda üldsuse suhtes konfidentsiaalsena teatud menetlusdokumentides sisalduvat teavet; hageja vastas sellele ette nähtud tähtjal. Komisjonil paluti esitada oma märkused selle taotluse kohta, mille ta esitas ette nähtud tähtjal.
- 18 Suuline menetlus lõpetati 16. juulil 2013.
- 19 ABN Amro palub Üldkohtul:
 - tühistada vaidlustatud otsuse artikkel 5;
 - mõista kohtukulud välja komisjonilt.
- 20 Komisjon palub Üldkohtul:
 - jätta hagi osaliselt vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata ja ülejäänud osas põhjendamatus tõttu rahuldamata;
 - mõista kohtukulud välja ABN Amrolt.

Õiguslik käsitlus

- 21 Oma hagi toetuseks esitab ABN Amro kaks väidet. Esimese väite raames seab ta kahtluse alla talle kehtestatud omandamise keeldu ulatuse. Teise väite raames vaidlustab ta selle keeldu kestuse.

Esimene väide, mis puudutab omandamise keelu ulatust

- 22 ABN Amro väidab, et talle antud abi ei too kaasa konkurentsimoontust, kuna abi ei osutunud vajalikuks ülemääraste riskide võtmise tõttu. Seda asjaolu arvestades on talle määratud omandamise keeld – kuivõrd see puudutab enam kui 5% osaluse omandamist mis tahes äriühingus ja kuna erandid on määratletud piiritletult – ülemäära ulatuslik ja vastuolus sellega, mida on nõutud eelkõige ümberkorraldamisteatises. Lisaks on kõnealune keeld ulatuslikum kui need, mis finantssektori riigiabi puudutavates samal ajal tehtud otsustes on kehtestatud. Lisaks ei ole komisjon õiguslikult piisavalt arvesse võtnud selle keelu alternatiivseid sõnastusi, mida õigustasid juhtumi eripärased asjaolud ja mida pakkusid välja Madalmaad ja ABN Amro uurimismenetluse käigus.
- 23 Argumendid on jaotatud nelja osasse, mis puudutavad vastavalt ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b rikkumist ja teatiste ekslikku kohaldamist, proportsionaalsuse põhimõtte rikkumist, võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumist ja hea halduse põhimõtte rikkumist ning ELTL artikli 296 tähenduses põhjendamise puudumist.
- Esimene osa, mis käsitleb ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b rikkumist ja teatiste ekslikku kohaldamist
- 24 See osa koosneb kahest argumendist, mis käsitlevad esiteks ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b rikkumist ja teiseks teatiste ekslikku kohaldamist. Tuleks alustada teise argumendi hindamisest.
- Teine argument, mis käsitleb teatiste ekslikku kohaldamist
- 25 Kõigepealt tuleb esitada mitu täpsustust selle argumendi analüüsi raamistiku kohta.
- 26 Esiteks on omandamise keeld osa tingimustest, mille komisjon kehtestas vaidlustatud otsuse artiklites 3-9, et tunnistada Madalmaade poolt ABN Amrole antud riigiabi siseturuga kokkusobivaks vastavalt määruse nr 659/1999 artikli 7 lõikele 4, mis lubab ametliku uurimismenetluse lõpetada positiivse otsusega, millele on lisatud tingimused, mille täitmisel võib abi lugeda siseturuga kokkusobivaks. Vaidlusalune tingimus on seega osa komisjoni poolt ELTL artikli 107 lõike 3 alusel abimeetme kooskõla uurimisest.
- 27 Komisjon tuletab õigustatult meelde, et tal on ELTL artikli 107 lõike 3 rakendamisel ulatuslik kaalutusõigus, mille kasutamine tähendab liidu raames elluviidavate keerukate majanduslike ja sotsiaalsete hinnangute andmist (Üldkohtu 6. aprilli 2006. aasta otsus kohtuasjas T-17/03: Schmitz-Gotha Fahrzeugwerke vs. komisjon, EKL 2006, lk II-1139, punkt 41, ja 12. mai 2011. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-267/08 ja T-279/08: Région Nord-Pas-de-Calais ja Communauté d'agglomération du Douaisis vs. komisjon, EKL 2011, lk II-1999, punktid 129 ja 132).
- 28 Ta võib selle õiguse teostamiseks võtta vastu suunavaid eeskirju nagu teatised, niivõrd kui need ei kaldu kõrvale aluslepingu sätetest (vt eespool punktis 27 viidatud kohtuotsus Région Nord-Pas-de-Calais ja Communauté d'agglomération du Douaisis vs. komisjon, punkt 130 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 29 ABN Amro tuletas meelde, et kui komisjon võtab vastu selliseid käitumisnorme ja annab nende avaldamisega teada, et ta kavatseb neid edaspidi nendega hõlmatud juhtumitele kohaldada, piirab see institutsioon oma kaalutusõigust ega saa neist normidest kõrvale kalduda, ilma et tema suhtes olenevalt olukorrast rakendataks sanktsioone selliste õiguse üldpõhimõtete rikkumise eest nagu võrdne kohtlemine või õiguspärase ootuse kaitse (vt 11. septembri 2008. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-75/05 P ja C-80/05 P: Saksamaa jt vs. Kronofrance, EKL 2008, lk I-6619, punkt 60 ja seal viidatud kohtupraktika). Seega on komisjon riigiabi valdkonnas kohustatud järgima omaenda juhiseid ja teatise selles osas, milles need ei erine aluslepingu sätetest, ja osas, milles liikmesriigid on nendega nõustunud (vt eespool viidatud kohtuotsus Saksamaa jt vs. Kronofrance, punkt 61 ja seal viidatud kohtupraktika).

Seega peab kohus kontrollima, kas komisjon on järginud tema enda poolt vastu võetud eeskirju (vt eespool punktis 27 viidatud kohtuotsus Région Nord-Pas-de-Calais ja Communauté d'agglomération du Douaisis vs. komisjon, punkt 131 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 30 Teiseks ei ole käesoleva argumendi raames kahtluse alla seatud abi kooskõla kontroll, vaid küsimus on selles, kas komisjon järgis teatise, mis on talle vastavalt eespool punktis 29 viidatud kohtupraktikale siduvad, kui ta seadis kooskõla otsusele tingimuseks omandamise keelu, mis on määratletud vaidlustatud otsuse artiklis 5.
- 31 Teatised, mille õiguspärasust ega kohaldatavust ABN Amro ei vaidlusta, meenutavad komisjoni kaalutusõigust seoses tingimustega, mida tuleb täita, et ELTL artikli 107 lõike 3 punktiga b saaks kokkusobivaks tunnistada abimeetme, mis kõrvaldab liikmesriigi majandusest tõsise häire, eelkõige olukorras, kui on tegu struktuuriliste või toimimisalaste meetmete määratlemisega. Sellise õiguse olemasolu, mis väljendab komisjonile jäetud ulatuslikku kaalutusruumi hinnata abimeetme kooskõla, tuleb arvesse võtta, et analüüsida teatiste rikkumist käsitlevaid argumente (vt selle kohta ja analoogia alusel Üldkohtu 9. juuli 2008.aasta otsus kohtuasjas T-301/01: Alitalia vs. komisjon, EKL 2008, lk II-1753, punkt 527).
- 32 Kolmandaks ei saa omandamise keelu õiguspärasust hinnata nii, et see meede eraldatakse oma kontekstist, mis puudutab teatiste raamistikus kehtestatud pankade ümberkorraldamise eesmärgi ja seda, kui tähtis on abisaava panga riskiprofiil abi kooskõla analüüsis. Lisaks, kuna struktuurilised ja toimimisalased meetmed täiendavad restruktureerimise kava, mille liikmesriik komisjonile esitas, et viimane saaks tunnistada abi kokkusobivaks siseturuga, siis hindas komisjon abi kokkusobivuse analüüsis kõiki kehtestatud meetmeid. Pealegi ei vaidlusta ABN Amro komisjoni seisukohta, et omandamise keeldu ei saa hinnata eraldiseisvalt.
- 33 Neljandaks ei ole pooltel vaidlust riigiabi saavatele pankadele teatiste raames (sh ümberkorraldamisteatis, millele vaidlustatud otsuses otsesõnu viidatakse kõnealuse omandamise keelu kehtestamise õigustamiseks) kehtestatud ümberkorraldamismeetmete kolmeosalise eesmärgi osas; need eesmärgid on abisaaja pikaajaline elujõulisus, abi piiramine hädavajaliku miinimumiga ning konkurentsimoonutuste piiramine.
- 34 Nende põhimõtete valguses tuleb hinnata ABN Amro kahte argumentide liini, mis esiteks käsitlevad omandamise keelu põhjendust ja teiseks vaidlustatud otsuses selliste sätete puudumist, mis võimaldaks taotleda heakskiitu konkreetsetele tehingutele.
- 35 Esiteks, mis puudutab omandamise keeldu, siis on ABN Amro sõnul see keeld liiga range, võrreldes teatistes esitatud põhimõtetega, kuna sisuliselt esiteks kohaldatakse seda igat liiki äriühingutele ja teiseks kohaldatakse seda alates 5% suuruse miinimumosaluse omandamisest.
- 36 Komisjon põhjendab omandamise keeldu eelkõige vaidlustatud otsuse põhjendustes 309-313, milles on märgitud järgmist:
- „(309) Restruktureerimise kavas tuleks selgelt näidata, et abi on piirdunud hädavajaliku miinimumiga. Restruktureerimisega seotud kulusid ei peaks kandma mitte ainult riik, vaid suurimal võimalikul määral ka need, kes pank investeerisid. Teisisõnu peaksid pank ja tema kapitaliomanikud panustama restruktureerimisse oma vahenditega võimalikult suurel määral. Restruktureerimisabi peaks piirduma selliste kulude katmisega, mis on vajalikud elujõulisuse taastamiseks. Sellest tulenevalt ei tohiks ettevõtjale anda toetust riigi ressurssidest, mida võiks kasutada sellise finantsturgu moonutava tegevuse rahastamiseks, mis ei ole seotud restruktureerimisprotsessiga, näiteks omandamise rahastamiseks [...]”

- (310) [Ümberkorraldamisteatise] tuletatakse meelde, et omandamise keeld on vajalik selle tagamiseks, et abi piirduks hädavajaliku miinimumiga. [Ümberkorraldamisteatise] punktis 23 öeldakse sõnaselgelt, et „ettevõtjale ei tohi anda riigi vahenditest toetust, mida ta võib kasutada sellise turgu moonutava tegevuse rahastamiseks, mis ei ole ümberkorraldusprotsessiga seotud. Näiteks ei tohi juhul, kui see ei ole oluline ettevõtja elujõulisuse taastamiseks, rahastada riigiabist teiste ettevõtjate osakute omandamist või uute investeeringute tegemist.”
- (311) Lisaks seotakse [ümberkorraldamisteatise] omandamise keeld konkurentsi moonutamisega. Teatise punktides 39 ja 40 selgitatakse, et „riigiabi ei tohi kasutada selleks, et kahjustada konkurente, kes ei saa samasugust riiklikku toetust” ning et „pangad ei tohiks kasutada riigiabi konkureerivate äriühingute omandamiseks. Seda tingimust tuleks kohaldada vähemalt kolm aastat ja selle kohaldamist võib sõltuvalt abi ulatusest, mahust ja kestusest jätkata ümberkorraldusperioodi lõpuni.”
- (312) Kooskõlas [ümberkorraldamisteatise] punktiga 40 võib abi kuulutada siseturuga kokkusobivaks vaid juhul, kui [ABN Amro] kohaldab rangelt omandamise keeldu [...] kolme aasta jooksul alates käesoleva otsuse kuupäevast. Omandamise keelu kohaldamist võib jätkata, kui pärast kolme aastat kuulub Madalmaade valitsusele [ABN Amro] jätkuvalt üle 50%. Omandamise keeldu ei tohiks siiski kohaldada üle 5 aasta. Kui osa abist on juba tagastatud, siis mõne meetme raames [...] antud abi ei saa pank tagastada abi andmise vormi tõttu (st abi ei antud hübriidlaenu). Et hinnata, millal abi andmisest tulenev eelis lõpeb, tuleb eeltingimusena lõpetada riigi osalus.
- (313) Komisjon täheldab, et juba 2009. aasta detsembri restruktureerimise kavast (täiendatud halvima stsenaariumi finantsprognosidega 23. märtsil 2010) nähtus, et [ABN Amro] on muutunud elujõuliseks üksuseks, mille omakapitali tootlus peaks olema korralik ning ettevõtja peaks teenima korralikku kasumit isegi halvemate majandustingimuste korral. [2010. aasta novembri restruktureerimise kava] kinnitas seda analüüsi. See elujõulisuse taastamine ei sõltu omandamistest. Omandamise keeld ei takista seega elujõulisuse taastamist.”
- 37 Esiteks väidab ABN Amro sisuliselt, et erinevalt vaidlustatud otsuse artiklis 5 talle määratud ulatuslikust keelust tuleks keelata üksnes need omandamised, millel on mõju konkurentstile. Ta viitab sellega seoses ümberkorraldamisteatise punktidele 39 ja 40 ning punkti 23 teisele lausele. See tuleneb ka komisjoni teatisest langenud väärtusega varade käsitlemise kohta ühenduse pangandussektoris, millega nähakse ette kaitsemeetmete kehtestamine, et takistada abisaajate pankade kasvustrateegia rahastamist, mis nende konkurente kahjustaks.
- 38 ABN Amro lisab, et vaidlustatud otsuse põhjendus 312, mis tuletab meelde talle määratud keelu üldist laadi, tõlgendab ekslikult ümberkorraldamisteatise punkti 40, kuna viimati mainitud punkt käsitleb üksnes konkureerivate äriühingute omandamist.
- 39 Tuleb märkida, et ABN Amro argumendid tuginevad ekslikule tõlgendusele vaidlustatud otsuse ja kõnealuse omandamise keelu aluseks oleva ümberkorraldamisteatise kohta, nagu ilmneb eespool punktis 36 tsiteeritud vaidlustatud otsuse põhjendustest 309-312.
- 40 Ümberkorraldamisteatise punkt 23 on käesolevas asjas kehtestatud omandamise keelu peamine alus, nagu ilmneb selgelt vaidlustatud otsuse põhjendustest 309 ja 310, mis asuvad selle otsuse jaotises 6.3.2 pealkirjaga „Kulude jagamine/hädavajalik miinimum”.

- 41 Viidatud punkt 23 asub ümberkorraldamisteatise jaotises 3 pealkirjaga „Abisaaja omanus (kulude jagamine)” ning märgib alapealkirja „Ümberkorralduskulude piiramine” all järgmist:
- „Ümberkorraldusabi tuleks piirata selliste kulude katmisega, mis on vajalikud elujõulisuse taastamiseks. See tähendab, et ettevõtjale ei tohi anda riigi vahenditest toetust, mida ta võib kasutada sellise turgu moonutava tegevuse rahastamiseks, mis ei ole ümberkorraldusprotsessiga seotud. Näiteks ei tohi juhul, kui see ei ole oluline ettevõtja elujõulisuse taastamiseks, rahastada riigiabist teiste ettevõtjate osakute omandamist või uute investeeringute tegemist [...].”
- 42 Punktis 23 olevas joonealuses märkuses viidatakse kohtupraktikale, mis käsitleb ühenduse suuniseid raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta (EÜT 1994, C 368, lk 12) ja mille kohaselt ümberkorraldamisabi peab olema rangelt vajalik abisaaja elujõulisuse taastamiseks, st et see ei pea mitte üksnes vastama asjaomase äriühingu ümberkorraldamise eesmärgile, vaid peab olema selle eesmärgiga ka proportsionaalne ehk teisisõnu, neid abisummasid, mis ületavad abisaaja elujõu taastamiseks rangelt vajaliku, ei saa põhimõtteliselt lugeda suuniste alusel abikõlblikeks (eespool punktis 27 viidatud kohtuotsus Schmitz-Gotha Fahrzeugwerke vs. komisjon, punkt 47).
- 43 Põhimõte, et abi summa peab olema piiratud hädavajaliku miinimumiga, on lähedalt seotud põhimõttega, mille kohaselt abisaaja peab sobivalt panustama ümberkorraldamiskuludesse. Ümberkorraldamisteatise punktis 22 on sellega seoses märgitud, et pank ja selle aktsionärid peaksid oma ressurssidest võimalikult palju panustama, sest see panus on vajalik, et „päästetud pangad vastutaksid piisaval määral oma tegevuse tagajärgede eest ning et motiveerida neid oma tegevuspõhimõtteid tulevikus parandama”.
- 44 Neid põhimõtteid arvestades lähtub ABN Amro ekslikust eeldusest, kui ta kinnitab, et ümberkorraldamisteatise viidatud omandamise keeld võib puudutada üksnes konkureerivaid ettevõtjaid. Nimelt ei tee selle teatise punkti 23 viimane lause erisusi lähtuvalt omandatavate ettevõtjate tegevusalast. Lisaks märgitakse selle punkti alguses, et omandamise eesmärk peab olema abisaaja elujõulisuse taastamine, mis tähendab, et mis tahes omandamine, mida rahastatakse riigiabist ja mis ei ole rangelt vajalik abisaaja äriühingu elujõulisuse tagamiseks, rikub põhimõtet, et abi peab piirama hädavajaliku miinimumiga.
- 45 Nagu väitis komisjon, tuletab ümberkorraldamisteatise punkti 23 teine lause, mis viitab keelule rahastada tegevust, mis võib „turgu moonuta[da]”, meelde, et mis tahes omandamine, mis ei ole seotud ümberkorraldamisprotsessiga, võib iseenesest kaasa tuua turu moonutusi. Nimelt on konkurentsi moonutamine või ähvardus konkurentsi moonutada ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses riigiabi oluline osa (vt selle kohta Euroopa Kohtu 2. septembri 2010. aasta otsus kohtuasjas C-399/08 P: komisjon vs. Deutsche Post, EKL 2010, lk I-7831, punkt 39 ja seal viidatud kohtupraktika). ABN Amro ei vaidle vastu sellele, et ta sai siinses asjas riigiabi.
- 46 Neid kaalutlusi arvestades ei peaks vaidlustatud otsuse artikliga 5 kehtestatud omandamise keeld puudutama üksnes osalust finantssektoris või Madalmaades tegutsevates äriühingutes, vaid see võib potentsiaalselt puudutada mis tahes omandamist, kuivõrd eesmärgiks on, et abisaaja panga raha kasutataks abi tagasimaksimiseks enne teiste äriühingute omandamist.
- 47 Komisjon tuletab meelde, et sellega seoses on asjassepuutuv ka vaidlustatud otsuse põhjendustes 304-308 ja 313 viidatud asjaolu, et ABN Amro oli elujõuline üksus; see asjaolu toodi esile 2009. aasta detsembri ja 2010. aasta novembri restruktureerimiskavades, milles esitati omakapitali ootuspärane, ligi [konfidentsiaalne]% suurune tootlus 2012. ja 2013. aastal, nagu ilmneb vaidlustatud otsuse põhjendusest 83. ABN Amro viitab ka ise oma finantstervisele. Ka vaidlustatud otsuse põhjenduses 313 on märgitud, et ABN Amro puhul ei sõltunud elujõulisuse taastamine omandamistest.

- 48 Seetõttu on kõigi sektorite ettevõtjate suhtes kehtiv omandamise keeld kooskõlas teatistes ja eelkõige ümberkorraldamisteatistes esitatud põhimõtetega.
- 49 Seda järeldust ei mõjuta asjaolu, et vaidlustatud otsuse põhjendustes 311 ja 312 viidatakse ümberkorraldamisteatise punktidele 39 ja 40, mis asuvad selle teatise jaotises 4 pealkirjaga „Konkurentsimoonutuste piiramine ja pangandussektori konkurentsivõime tagamine”; seda tehakse, et meelde tuletada, et ka ümberkorraldamisteatistes on ette nähtud omandamispiirangud, takistamaks riigiabi kasutamist konkurentide kahjustamiseks, ja et määratleda keelu kestust. Vaidlustatud otsuse põhjendus 321, mis asub jaotises 6.3.3 pealkirjaga „Meetmed konkurentsi moonutamise piiramiseks”, viidatakse samuti lühidalt asjaolule, et tuleb tagada, et ABN Amro ei kasutaks riigiabi konkurentide arvel laienemiseks, näiteks omandades muid finantsasutusi.
- 50 Selle teisejärgulise eesmärgi olemasolu ei takista seda, et käesolevas asjas kehtestatud omandamise keelu peamine eesmärk on siiski abi piiramine hädavajaliku miinimumiga. Ümberkorraldamisteatise punkti 39, mille kohaselt riigiabi ei tohi kasutada selleks, et kahjustada konkurente, kes ei saa samasugust riiklikku toetust, ning ümberkorraldamisteatise punkti 40, mis käsitleb tingimust, et pangad ei tohiks kasutada riigiabi konkureerivate äriühingute omandamiseks, ei saa pealegi käsitleda abstraktselt, vaid neid punkte tuleb lugeda koostoimes põhimõttega, et abi tuleb piirata hädavajaliku miinimumiga. Nimelt on ümberkorraldamisteatise punktis 40 viide joonealusele märkusele, milles tuletatakse meelde, et ümberkorraldamiskulud peavad olema piiratud abisaaja elujõulisuse taastamiseks vajaliku miinimumiga, ja viidatakse selles osas eespool käsitletud ümberkorraldamisteatise punktile 23.
- 51 Teiseks märgib ABN Amro, et kuna omandamise keeld käsitleb 5% kapitalist suuremaid osalusi, mitte aga osalusi, mis annavad koondumisi käsitlevate liidu eeskirjade tähenduses kontrolli, siis on kahjustatud tema osalemine ühissettevõtjates, mis on tihti finantssektoris kasulikud, et arendada uusi norme, tagada finantsteenuste toimimist ja kindlustada makseteenuseid.
- 52 Sellega seoses seab ABN Amro samuti kahtluse alla asjaolu, et see keeld ei piirdu aktsiate omandamisega ja et vaidlustatud otsuses ei määratleta, mis on „üle 5% osalus” mis tahes ettevõtjas, nii et see keeld võib hõlmata ka näiteks lepingulisi õigusi.
- 53 Ka need argumendid ei tõenda ümberkorraldamisteatise rikkumist.
- 54 Komisjon märkis, et ümberkorraldamisteatise punktis 23 viidatakse üldiselt „osakute omandamis[e] või uute investeeringute tegemis[e]” keelule ning ei ole seega piiratud kontrollosalusega. Erinev tõlgendus ei järgiks eespool punktis 44 välja toodud abi hädavajaliku miinimumiga piiramise põhimõtte eesmärki. Seega ei tulnud omandamistingimusi ega vaidlustatud otsuse artiklis 5 kasutatud mõistet „äriühing” rohkem täpsustada ning samuti ei olnud vajalik määratleda mõistet „üle 5% osalus”.
- 55 Kolmandaks ei võimalda ükski muu ABN Amro argument tõendada ümberkorraldamisteatise rikkumist.
- 56 Tagasi tuleb lükata ABN Amro argument, et tal peaks olema õigus läbi viia omandamisi, sest kuna tema ümberkorraldamine on lõppenud ja finantsolukord on hea, siis tema kavandatavaid omandamisi ei rahastataks riigiabist, mistõttu ei kohaldata talle ümberkorraldamisteatise punkti 23. Nagu märkis komisjon, siis kuna just riigi vahendite abil sai ABN Amro oma ümberkorraldamise läbi viia, siis hiljem saadud tulu tuleks kasutada Madalmaadele abi tagasimaksmiseks kooskõlas komisjonile esitatud väljumisstrateegiaga, eelkõige seoses 2009. aasta detsembri restruktureerimiskavaga, mille raames võtsid Madalmaad kohustuse, et mis tahes kapitali ülejääk tingib dividendide maksmise.
- 57 Samuti, mis puudutab argumenti, et ABN Amro puhul ei saa omandamised tekitada viivitusi abi tagasimaksmisel, sest Madalmaad on panga omanik ja kapitali kujul antud abi ei saa tagasi maksta, siis ei ole ilmselgelt ekslik komisjoni analüüs, et vaidlustatud otsuse artikliga 5 soovitakse tagada seda, et

üleliigse kapitali korral ei kasutata seda kapitali, et saavutada välist kasvu, mis on suurem, kui restruktureerimise kavast ette nähti, sest sellist üleliigset kapitali saab kasutada näiteks riigile superdividendide maksmiseks.

- 58 Mis puudutab ABN Amro argumenti, et tema dividendipoliitika – mille põhjal ta peab tasuma Madalmaadele 40% deklareeritud aastakasumist – takistab vahendite kogumist, millega oleks võimalik omandamisi läbi viia, siis tunnistas ABN Amro ise, et selline poliitika vastab tavapärasele viisile, kuidas aktsionäridele tasutakse. Komisjon märkis ja ABN Amro ei väitnud talle selles punktis vastu, et esiteks on tegu mittesiduva eesmärgiga ja teiseks on selge, et kui üks osa aastakasumist jagatakse aktsionäridega, ei kõrvalda see kogu riski, et pangal on piisavalt vahendeid omandamiste läbiviimiseks.
- 59 Mis puudutab ABN Amro argumenti, et ehkki kaitsemeetmed olid vajalikud jagamise sihtmäärade ületavas osas, oleks komisjon pidanud nõustuma tema pakutud kompensatsioonimehhanismiga, mis tähendaks omandamiste läbiviimist üksnes müügist saadud tuludega, siis leiab komisjon õigustatult, et selline mehhanism ei ole kooskõlas põhimõttega abi piiramisest hädavajaliku miinimumiga, mille eesmärk, nagu eespool punktides 44 ja 46 meenutati, on tagada abi saava panga raha kasutamine abi tagasimaksmiseks enne omandamiste läbiviimist, välja arvatud need omandamised, mis on vajalikud panga elujõulisuse tagamiseks. Asjaolu, et ABN Amrol võib olla vahendeid, et riigi rekaptaliseerimisele järgnevatel aastatel omandamisi läbi viia, tõendab seda, et abi ei olnud piiratud sellega, mis oli vajalik tema elujõulisuse taastamiseks.
- 60 Mis puudutab argumenti, et ABN Amrole kehtestatud keeld kohandada oma portfelli piiratud müügi ja omandamise teel viib tõhususe kadumiseni, arvestades eelkõige tema päritud varade hõredat laadi, siis tuleb meelde tuletada, et vaidlustatud otsus ei keela müüki, selles on esitatud üks *de minimis* erand ja üks erand teatud tüüpi omandamiste kohta (vt samuti allpool teise osa analüüs), aga see ei tähenda, et nimetatud müügist saadud tulule ei kehti kohustus piirata abi hädavajaliku miinimumiga. Lisaks tuleb märkida, et ABN Amro see argument on üldine kinnitus, mida ei toeta ükski konkreetne tõend. Ülejäänud osas, mis puudutab ABN Amro argumenti, mis esitati ka kohtuistungil ja mille kohaselt ei saa komisjon tal keelata eelkõige tehinguid, mis on seotud väljaspool Madalmaid olevate varadega ja mis on vajalikud selleks, et tagada Madalmaade privaatpangandussektoris tema tegevuse minimaalne tõhusus, siis piisab märkimisest, et ümberkorraldamisteatises ei loeta meetmete võtmise kriteeriumiks abisaaja panga tegevuse tõhusust, vaid selle panga elujõulisust. Seda kaalutlust ei mõjuta asjaolu, et ABN Amrol võisid haldusmenetluse ajal tekkida praktilised raskused tuvastada konkreetseid tehinguid, kuna FBN ja ABN Amro vaheline ühinemisprotsess ei olnud veel lõppenud.
- 61 Mis puudutab ABN Amro argumenti seoses küsimusega, kas omandamise keeld on loogiline, kui ei ole kehtestatud abisaaja panga sisemise kasvu piirangut, näiteks bilansimahu kasvu piirangu vormis, sest vaid omandamisi puudutav piirang on meelevaldne seisukohavõtt välise kasvu vastu, siis väidab komisjon, et abi hädavajaliku miinimumiga piiramise põhimõtte võimaldab tal kehtestada abisaajale pangale sisemise kasvu piirangu, kui restruktureerimise kavast ilmneb, et oodatav kasv on ilmselgelt ebaproportsionaalne, võrreldes sellega, mis on vajalik panga pikaajalise elujõulisuse tagamiseks; siinses asjas aga ei olnud see nii. Sellega seoses piisab märkimisest, et ABN Amro ei vaidle vastu komisjoni kinnitusele, et Madalmaad tagasid uurimismenetluse ajal, et ABN Amro sisemine kasv ei oleks normiväline. Seda olukorda arvestades ei saa järeldada, et komisjon on ilmselgelt ekslikult keskendunud üksnes omandamistele.
- 62 Lõpuks ei saa nõustuda ABN Amro argumendiga, kus ta heidab komisjonile ette, et viimase analüüs tähendab, et kui abisaaja teeb omandamistehinguid, näitab see automaatselt, et abi ei ole piiratud hädavajaliku miinimumiga, ja et sel viisil jätab komisjon tähelepanuta ümberkorraldamisteatises nõutud põhjusliku seose riigiabi ja omandamise rahastamise viisi vahel, kuna raha on asendatav väärtus. Nagu komisjon õigustatult väitis, ei ole omandamise rahastamisallikal raha asendatavuse tõttu otsust ja hädavajalikkust seost panga konkreetse varaga. Omandamise läbiviimine selliste varade abil, mis ei pärine riigilt, võib olla tõendiks, et abivajadust on üle hinnatud.

63 Eelnevast tuleneb, et ABN Amro ei ole tõendanud, et komisjon rikkus ümberkorraldamistest, kui ta järeldas, et põhimõtte abi piiramisest hädavajaliku miinimumiga annab talle õiguse kehtestada niivõrd ulatusliku omandamise keelu. See kehtib veelgi enam, arvestades kõnealusest teatisest tulenevat komisjoni ulatuslikku kaalutusõigust määratleda abisaajale kehtestatavaid struktuurilisi ja toimimisalaseid meetmeid, ning arvestades asjaolu, et ehkki rahaline abi oli väga suur, ei kehtestatud ABN Amrole siinses asjas ühtegi struktuurilist meetet, nagu analüüsitakse põhjalikumalt esimese väite teiste osadega seoses.

64 Teiseks, mis puudutab vaidlustatud otsuses sätete puudumist, mis võimaldaks taotleda heakskiitu konkreetsetele tehingutele, siis on komisjon ABN Amro sõnul rikkunud ümberkorraldamistest, keeldudes lisamast vaidlustatud otsusesse sätet, mis võimaldaks tal taotleda heakskiitu konkreetsetele omandamistele, isegi kui selle kohta oli taotlus esitatud uurimismenetluse ajal.

65 Sellega seoses tuleb meelde tuletada, et omandamiste erandjuhtudel lubamist käsitletakse ümberkorraldamistest punktis 41, mis asub selle 4. osas „Konkurentsimoontuste piiramine ja pangandussektori konkurentsivõime tagamine”, ja asub kohe pärast punkti 40, mis puudutas konkureerivate äriühingute omandamise keeldu. Punkt 41 on sõnastatud järgmiselt:

„Komisjon võib äriühingute omandamist lubada erandjuhtudel, kui sellest teatatakse ette ning kui see moodustab osa finantsstabiilsuse taastamiseks vajalikust konsolideerimisprotsessist või kui see on vajalik tõhusa konkurentsi tagamiseks. Omandamisprotsessi puhul tuleks järgida [põhimõtteid], et kõikidele võimalikele ostjatele antakse võrdsed võimalused, ja protsessi tulemusena peaksid asjaomastel turgudel olema tagatud tõhusa konkurentsi tingimused.”

66 Sellest sättest tuleneb, et – nagu väidab komisjon – tema õigus lubada omandamisi pärast abi lubavat otsust, milles esineb omandamise keeld, ei tulene mingist vaidlustatud otsuse sellekohasest konkreetsest sättest, vaid tema üldisest haldusvõimust, mis tähendab, et tema kui otsuse autor võib oma otsuse kehtetuks tunnistada või seda muuta. Seda õigust puudutava konkreetse märke puudumist vaidlustatud otsuses ei saa seega lugeda ümberkorraldamistest rikkumiseks. Argument tuleb seega tagasi lükata.

67 Eelnevast tuleneb, et teatiste rikkumist käsitlev argument tuleb tagasi lükata.

– Esimene argument, mis käsitleb ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b rikkumist

68 Komisjon väidab, et kuna hagiavalduses ei ole argumente ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b väidetava rikkumise kohta, siis on see argument vastuvõetamatu.

69 Sellega seoses on selge, et ABN Amro märgib, et kuna teatised sisaldavad suuniseid ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b kohaldamiseks, näitab ta, et kõnealust sätet on rikutud, tõendades, et komisjon on nendest teatistest kõrvale kaldunud. Vastupidi komisjoni väidetele vastab see argument kodukorra artikli 44 lõike 1 punkti c nõuetele, mille kohaselt hagiavalduses peab olema esitatud hagi ese ning ülevaade fakti- ja õigusväidetest.

70 Siiski ei saa sisulises osas selle argumendiga nõustuda. Kuna teatiste rikkumist puudutav argument lükati tagasi ja kuna ABN Amro ei olnud ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b rikkumist käsitleva argumendi osas esitanud ühtegi teist etteheidet peale teatiste rikkumist puudutavate etteheidete, siis tuleb see argument samadel põhjustel tagasi lükata.

71 Sellest tuleneb, et esimene osa tuleb tervikuna tagasi lükata.

Teine osa, mis puudutab proportsionaalsuse põhimõtte rikkumist

- 72 ABN Amro väidab, et komisjon rikkus proportsionaalsuse põhimõtet, jättes hindamata, kas oleks võimalik olnud kehtestada ka vähem piiravat meetet kui vaidlustatud otsuse artiklis 5 talle kehtestatud ulatuslik omandamise keeld. Ta tuletab meelde, et haldusmenetluse käigus pakkus ta välja erinevaid alternatiivseid sõnastusi, mis oleks võimaldanud lahendada tema peamised probleemid ja samas võtnud täiel määral arvesse ka komisjoni huvisid. Lisaks, mis puudutab põhimõtet, et riigiabi ei tohi kasutada omandamisteks, siis väidab ABN Amro, et ta andis tagatise, et see ei juhtu. ABN Amro väidab samuti, et vaidlustatud otsuses sätestatud *de minimis* erand ei kõrvalda tema kahtlusi. Lõpuks märgib ABN Amro, et komisjon tunnistas ise, et tema olukorda ei ole varem esinenud, ja kinnitas, et riiklike meetmete vajadus ei tulene FBN ja ABN Amro N tegevusest. Kuna käesolevas asjas antud abi tekitab vähem moonutusi, kui teistele finantsinstitutsioonidele antud ja heaks kiidetud abi, siis oli komisjonil kohustus leida tegevusalased meetmed, mis olid kõige vähem piiravad, et heastada tuvastatud moonutusi.
- 73 Komisjon väidab, et omandamise keelu ulatuse määratlus vaidlustatud otsuses on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega. Ta märgib, et ta uuris kõiki võimalusi, mille Madalmaad ja ABN Amro talle esitasid, aga et arvestades viimase paindumatust seoses selle keelu ulatusega, kehtestas ta tingimuse, mis võimaldab saavutada ümberkorraldamisteatise eesmäärke, piirates selle vormiga, mis on nende eesmärkide saavutamiseks kõige vähem piirav.
- 74 Proportsionaalsuse üldpõhimõtte nõuab, et liidu institutsioonide tegevus ei läheks kaugemale sellest, mis on asjaomaste õigusnormidega taotletavate õiguspärase eesmärkide saavutamiseks asjakohane ja vajalik, ning juhul, kui on võimalik valida mitme sobiva meetme vahel, tuleb võtta kõige vähem piirav meetme, ning loodud piirangud peavad olema vastavuses seatud eesmärkidega (vt Euroopa Kohtu 22. jaanuari 2013. aasta otsus kohtuasjas C-283/11: Sky Österreich, punkt 50 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 75 Proportsionaalsuse põhimõtte kui liidu õiguse üldpõhimõtte on sellegipoolest liidu institutsioonide mis tahes meetmete õiguspärasuse kriteerium, sealhulgas komisjoni kui konkurentsiasutuse otsuste õiguspärasuse kriteerium (Euroopa Kohtu 29. juuni 2010. aasta otsus kohtuasjas C-441/07 P: komisjon vs. Alrosa, EKL 2010, lk I-5949, punkt 36).
- 76 Teatiseid viitavad ka komisjoni kohustusele järgida proportsionaalsuse põhimõtet. Nimelt ümberkorraldamisteatise on jaotises 4 pealkirjaga „Konkurentsimoontuste piiramine ja pangandussektori konkurentsivõime tagamine” alajaotis, mille pealkiri on „Konkurentsimoontusi piiravate tõhusate ja proportsionaalsete meetmete kohaldamine” ja milles täpsustatakse, et konkurentsimoontusi piiravaid meetmeid tuleks kohandada vastavalt konkreetsetele moonutustele sellistel turgudel, kus abi saanud pangad tegutsevad pärast seda, kui nende elujõulisus on ümberkorraldamise tulemusena taastunud, ning meetmete rakendamisel tuleks kinni pidada ühisest poliitikast ja ühistest põhimõtetest. Seal märgitakse samuti, et meetmete iseloom ja laad sõltub kahest kriteeriumist: esiteks abisumma suurusest ja selle andmise tingimustest ning teiseks selle turu või nende turgude iseloomust, kus abi saanud pank tegutseb.
- 77 Siiski tekib küsimus sellest, millise ulatuse ja täpsete piiridega on komisjoni kohustused, mis tulenevad selle põhimõtte järgimisest, ja samuti, mis piirid on kohtulikul kontrollil, mida teostatakse sellises asjas nagu käesolev.
- 78 Sellega seoses tuleb arvesse võtta vaidlustatud otsuse konkreetset konteksti ja eelkõige omandamise keeldu, mida siinses hakis on vaidlustatud. Nagu eespool punktis 10 märgiti, toimusid uurimismenetluse ajal Madalmaade, ABN Amro ja komisjoni vahel arutelud, mille käigus pakkusid Madalmaad ABN Amro abiga välja alternatiivseid sõnastusi omandamise keelu ulatuse ja kestuse kohta. Kuna komisjon ei lugenud ühtegi neist pakkumistest rahuldavaks, kehtestas ta määruse

nr 659/1999 artikli 7 lõike 4 põhjal vaidlustatud otsuse artiklis 5 esineva sõnastusega keelu. Nimetatud keeld ei saanud seega kordagi Madalmaade heakskiitu, mistõttu ei saa järeldada, et see on lahutamatu osa restruktureerimise kavast või selle riigi pakutud kohustustest.

- 79 Sellises asjas nagu siin käsitletav ei saa seega järeldada, et komisjoni kohustust hinnata kõnealuse tingimuse proportsionaalsust on nõrgendanud asjaomase liikmesriigi roll, kuna see liikmesriik ei pakkunud nimetatud kohustust ega nõustunud sellega.
- 80 Siiski, nagu käesoleva väite esimese osa raames meelde tuletati (eespool punkt 32), ei ole omandamise keeld eraldiseisev meede, vaid seda tuleb tingimata hinnata Madalmaade esitatud restruktureerimise kavade kontekstis. Ehkki see keeld ei ole formaalselt osaks nimetatud kavast, võimaldasid kõik need meetmed koos komisjonil järeldada, et abi on siseturuga kokkusobiv.
- 81 Lisaks tuletati käesoleva väite esimese osa hindamise raames meelde ka seda (eespool punkt 31), et kokkusobivuse hindamise laadi arvestades on komisjonil ulatuslik kaalutusõigus, kui tuleb hinnata eelkõige seda, kas mingid meetmed koostoimes võimaldavad tal järeldada, et abi on siseturuga kokkusobiv, mistõttu Üldkohtu kontroll selle üle on tingimata piiratud.
- 82 Juhtumi asjaolude juures tuleb siiski otsustada, kas seda piiratud kontrolli arvestades võib Üldkohus uurida küsimust, kas komisjon kontrollis individuaalsete meetmete proportsionaalsust, arvestades igal juhul seda, et komisjon ei ole rikkunud proportsionaalsuse põhimõtet, kui ta kehtestas vaidlustatud otsuse artiklis 5 omandamise keelu.
- 83 Esmalt tuleb meelde tuletada omandamise keelu eesmäärke. Eespool punktis 33 on märgitud, et ümberkorraldamisteatise alusel kehtestatud ümberkorraldamismeetmel on kolm eesmärki: abi saava panga pikaajaline elujõulisus, abi piiramine hädavajaliku miinimumiga ja konkurentsimoonutuste piiramine. Eespool punktis 36 viidatud vaidlustatud otsuse põhjendustest 309-313 ilmneb, et komisjon kehtestas selle keelu konkurentsimoonutuste vältimiseks, kuid eelkõige eesmärgiga piirata abi hädavajaliku miinimumiga vastavalt kõnealusele teatisele.
- 84 Käesoleva väite esimese osa teise argumendi analüüsist eespool ilmneb, et vaidlustatud otsuse artiklis 5 kehtestatud omandamise keeld on ilmselgelt vastav neile eesmärkidele. See on üldiselt määratletud, pidades silmas üle 5% osaluste omandamist (lõige 1) ja nähes samas ette erandid *de minimis* summas omandamistele ning teatud konkreetset tüüpi omandamistele (lõige 2), ja võimaldab tekitada olukorra, kus ABN Amro – kes on saanud suure koguse riigi rahalisi vahendeid, kusjuures osa neist vahenditest mittetagastataval kujul – ei kasuta neid vahendeid sellise turgu moonutava tegevuse rahastamiseks, mis ei ole ümberkorraldusprotsessiga seotud.
- 85 Mis puudutab ABN Amro argumenti, et kõnealune keeld rikub proportsionaalsuse põhimõtet, kuna komisjon keeldus Madalmaade ja tema enda pakutud piiratuma ulatusega keelu sõnastustest, mis samu eesmäärke täitsid, arvestades seda, kui suure tähtsuse komisjon õiguspäraselt omistas põhimõttele, et abi peab olema piiratud hädavajaliku miinimumiga, siis sellega ei saa nõustuda.
- 86 Nimelt märgiti esimese osa raames, et ABN Amro dividendipoliitika ei anna tagatise ülemäärase kapitali kasutuse kohta (eespool punkt 58). Samuti ei vasta võimalus, mis seisnes omandamise keelu piiritlemises üle 5% osaluse omandamisega teistes äriühingutes, või lahendus, kus toimub kompenseerimine müügitehingute ja võimalike omandamiste vahel, kriteeriumile, et abi tuleb piirata hädavajaliku miinimumiga, mis välistab kõik riigiabist rahastatud omandamised, mis ei ole rangelt vajalikud abisaaja äriühingu elujõulisuse taastamiseks (vt eelkõige eespool punktid 47, 54 ja 59). Lisaks on ilmne, et ABN Amro pakutud kompensatsioonimehhanismi, mille kohaselt komisjon annab heakskiidu uutele omandamistele tingimusel, et nende väärtus vastab panga poolt teostatud müügitehingule, on keerulisem rakendada ja sellest on kergem mööda hiilida. Seega ei ole tõendatud, et tegu on eespool punktis 74 viidatud kohtupraktika tähenduses alternatiivse sobiva lahendusega.

- 87 Mis puudutab Madalmaade ja ABN Amro pakutud alternatiivset sõnastust erandile omandamise keelust, mis välistanuks omandamised, mis „olemasolevate tegevuste tõhususe parandamise huvides käsitlevad haldus-, teenuste- või infotehnoloogia äriühinguid”, siis tuleb meelde tuletada, et ABN Amro nõudel näeb vaidlustatud otsuse artikli 5 lõige 2 ette erandi mitte üksnes *de minimis* omandamistele, vaid ka börsiväliste ettevõtjate omandamisele, kui need sobivad tema äriplaaniga ja kuuluvad divisjoni „Private Equity” kavandatud eelarvesse, ning osakapitali osade omandamisele, mis on võetud ABN Amro divisjonist „Energy, Commodities and Transportation” eesmärgiga toetada tema tavapärasest rahastamistegevust, kui need sobivad ABN Amro äriplaani ja selle divisjoni kavandatud eelarvesse.
- 88 Vastab tõele, et haldusmenetluse käigus pakkusid Madalmaad ja ABN Amro eespool punktis 87 esitatud erandi sõnastuse. Komisjon vastas sellele ettepanekule, et ta oli valmis läbi vaatama täiendavaid erandeid omandamise keelust, kui tõendatakse, et need omandamised on vajalikud äriühingu elujõulisuse tagamiseks. ABN Amro vastas, et ta ei suuda konkreetseid tehinguid tuvastada, kuna see sõltub atraktiivsete sihtmärkide kättesaadavusest, mis on kooskõlas privaatpanganduse sektori portfelliga, ja et ta oli läbi viimas oma portfelli strateegilist analüüsi. Kuna käesoleva väite esimese osa raames tunnistati, et komisjon ei ole rikkunud teatise ega teinud ilmset hindamisviga, kui ta nõudis seost omandamiste läbiviimise võimaluse ja panga elujõulisuse tagamise vahel, siis ei näita komisjoni selline suhtumine proportsionaalsuse põhimõtte rikkumist, sest pakutud erand ei võimalda komisjonil ilmselgelt tagada seda, et abisumma oli piiratud hädavajaliku miinimumiga.
- 89 Üldiselt, mis puudutab seda, et keelust tehtavad erandid, nagu on ette nähtud vaidlustatud otsuses, ei võimalda ABN Amro sõnul oma varade portfelli vajalikku tasakaalustamist ja takistavad seega tema silmis rahuldavat toimimist, ehkki mitu tema pakutud sõnastust oleks võimaldanud seda tasakaalu saavutada, siis vastavalt eespool punktis 60 märgitule ei ole abisaaja ettevõtja tõhusus üks kriteeriumidest, mida ümberkorraldamisteatis kasutas, ning seetõttu ei tõenda see asjaolu samuti proportsionaalsuse põhimõtte rikkumist.
- 90 Lisaks, mis puudutab küsimust, kas komisjon oleks võinud kehtestada ABN Amro bilansimahu kasvu piirangu, selle asemel, et kehtestada vaidlustatud otsuses omandamise keeld, siis märkis ABN Amro vastuseks Üldkohtu kirjalikule küsimusele, et seda meetet ei pakutud alternatiivse lahendusena uurimismenetluse käigus.
- 91 Lõpuks, mis puudutab ABN Amro argumenti, et komisjon ei võtnud piisavalt arvesse talle antud riigiabi väikest ohtu konkurentsile, võrreldes teistele pankadele antud riigiabiga, kuna vaidlust ei ole selles, et tema puhul ei tulenenud abivajadus FBN ja ABN Amro N varasemast tegevusest, siis ei saa selle argumendiga nõustuda, sõltumata sellest, kas taoline argument puudutab komisjonile proportsionaalsuse põhimõtte järgimisest tulenevat kohustust, nii et sellele võiks tõhusalt viidata, et seada kahtluse alla omandamise keelu sobivust.
- 92 Ehkki komisjon tunnistab eelkõige vaidlustatud otsuse põhjenduses 320, et FBN ja ABN Amro N ei vaja riigiabi mitte niivõrd seepärast, et nad oleksid langetanud valesid juhtimisotsuseid, ja et seega on käesolevas asjas antud abi olulisel määral vähem konkurentsi moonutav kui see abi, mille andmine ülemääraseid riske võtnud finantseerimisasutustele heaks kiideti, väidab komisjon õigustatult, et kuigi abi ei tekita moraalselt ohtu, ei tähenda see siiski, et see ei kahjusta või ähvarda kahjustada konkurentsi, nagu on juba märgitud eespool punktis 45.
- 93 Lisaks ilmneb teatistest, et ehkki abisaava panga riskiprofiil on üks oluline tegur toimimisealaste meetmete vajaduse hindamisel, tuleb arvesse võtta ka teisi tegureid, näiteks struktuuriliste meetmete olemasolu, seda aga ABN Amro ei vaidlusta.

- 94 Rekapitalizeerimiseatise punkt 38, mida ABN Amro ise tsiteerib, on selles küsimuses selge:
- „Käitumisega seotud kaitsemeetmete ulatuse kindlaksmääramisel hinnatakse proportsionaalsust, võetakse arvesse kõiki asjakohaseid faktoreid ning eelkõige abi saava panga riskiprofiili.”
- 95 Sellest tuleneb, et toimimisalaste meetmete põhjendatuse hindamisel tuleb arvesse võtta nii panga riskiprofiili kui ka teisi tegureid, näiteks struktuuriliste meetmete olemasolu.
- 96 Täiendavalt on rekapitalizeerimiseatise lisas loetelu panga riskiprofiili hindamise indikaatoritest. Nagu väitis komisjon, on oluliseks teguriks nõutud rekapitalizeerimise maht – kas see on suurem või väiksem 2%-st panga riskiga kaalutud varadest.
- 97 ABN Amrole antud abi osas ilmneb vaidlustatud otsuse põhjendustest 279 ja 280, et ABN Amro sai rekapitalizeerimisabi summas, mis oluliselt ületas 2% riskiga kaalutud varadest, ning likviidsusabi 71,7 miljardit eurot.
- 98 Seejärel, nagu komisjon on korduvalt meelde tuletanud, ilmneb vaidlustatud otsuse põhjendusest 320, et riigiabi saamise vajadus ei tulenenud siinses asjas „peamiselt” varasematest valedest juhtimisotsustest. Komisjon leidis seega, et abi võis häirida turgu vähem kui abi, mis oli antud sellistele pankadele, kes olid kogunud ülemääraseid riske. Seetõttu ei loetud vajalikuks tegevusharude müüki, peale Hollandsche Bank-Unie ja IFN Finance'i, mis müüdi ABN Amro N ja FBN vahelise koondumise lubamise raames (vt eespool punkt 8).
- 99 Täiendavalt võib täpsustada, et ABN Amro poolt enne vaidlustatud otsuse tegemist muude tegevusharude müügi osas tuuakse vaidlustatud otsuse põhjenduses 316 välja äriühingute Prime Fund Solutions (PFS) ja Intertrust müük. Neid märgitakse ka vaidlustatud otsuse põhjenduses 330, mis asub konkurentsi moonutamise piiramise meetmeid käsitlevas jaotises 6.3.3. Komisjon väidab õigustatult, et PFS müüki võib pidada meetmeks, mille ABN Amro võttis oma elujõulisuse tagamiseks. See ilmneb vaidlustatud otsuse põhjendusest 308, kus viidatakse asjaolule, et see üksus ohustas elujõulisust, mis oli tingitud märkimisväärsest kahjumist 2008. aastal seoses Madoffi pettusega; ABN Amro ei vaidle sellele vastu. Mis puudutab Intertrusti, siis oli tegu ABN Amro initsiatiiviga, mis omas küll komisjoni arvates soodsat mõju konkurentstile, kuid oli siiski väikese ulatusega (vaidlustatud otsuse põhjendus 72). Vastusena ABN Amro argumendile, mis esitati hagiavalduses ja mis rõhutas Intertrusti müügi tähtsust, arvestades selle äriühingu tegevuse ulatust varahalduse ja ettevõtete juhtimise alal, lisas komisjon, et Intertrustil olid maineprobleemid ja et teised pangad olid müünud oma divisjone samas valdkonnas; sellele ABN Amro vastu ei vaielnud. Seetõttu ei ole ilmselgelt tõendatud, et neid müügitehinguid tuleks pidada struktuurilisteks parandusmeetmeteks, mis peaksid lubama kahtluse alla seada komisjoni kehtestatud omandamise keelu rangust või koguni vajalikkust.
- 100 Seetõttu tuleb tagasi lükata ABN Amro argument, et talle oleks tulnud kehtestada kõnealuselt omandamise keelust vähem range toimimisalane meede, võttes arvesse sinise juhtumi asjaolusid, mis puudutasid tema riskiprofiili ja abi väidetavalt mittekahjustavat laadi, või asjaolu, et komisjon ei võtnud piisavalt arvesse neid üksikasju.
- 101 Seega ei ole hageja tõendanud, et määratledes omandamise keelu ulatuse nii, nagu on ette nähtud vaidlustatud otsuse artiklis 5, on komisjon rikkunud proportsionaalsuse põhimõtet. Seetõttu tuleb esimese väite teine osa samuti tagasi lükata.

Kolmas osa, mis käsitleb võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumist

- 102 ABN Amro väidab, et komisjon rikkus võrdse kohtlemise põhimõtet, kehtestades käesolevas asjas omandamise keelu palju rangemana kui teistes otsustes.

- 103 Ta märgib esiteks, et suur osa sama ajavahemiku asjassepuutuvatest otsustest piirduvad omandamise keelus finantsasutuste või konkureerivate ettevõtjatega või piiravad omandamisi, mis ei vasta asjaomase panga ärimudelile. Tegu on eelkõige komisjoni järgmiste otsustega: 5. mai 2009. aasta otsus K(2009) 3708 (lõplik), mis käsitleb riigiabi N 244/09 äriühingule Commerzbank (edaspidi „Commerzbanki otsus”); 18. novembri 2009. aasta otsus K(2009) 9087 (lõplik), mis käsitleb riigiabi N 428/09, mille Ühendkuningriik andis äriühingule Lloyds Banking Group (edaspidi „Lloydsi otsus”); 18. novembri 2009. aasta otsus K(2009) 8980 (lõplik), mis käsitleb riigiabi C 18/09 (ex N 360/09), mida Belgia andis KBC-le (edaspidi „KBC otsus”); 31.märtsi 2009. aasta otsus K(2009) 2585 (lõplik) (parandatud) riigiabi C 10/09 (ex N 138/09) kohta, mida Madalmaad andsid ING-le (edaspidi „ING otsus”); 14. detsembri 2009. aasta otsus K(2009) 1012 (lõplik), mis käsitleb riigiabi N 422/09 ja N 621/09, mida Ühendkuningriik andis äriühingule Royal Bank of Scotland (edaspidi „RBS otsus”); 30. juuni 2009. aasta otsus K(2009) 5260 (lõplik), mis käsitleb riigiabi C 17/09 (ex N 265/09), mida Saksamaa annab LBBW-le (edaspidi „LBBW otsus”); 19. novembri 2008. aasta otsus K(2008) 7388 (lõplik) riigiabi C 9/09 (ex NN 49/08, NN 50/08 ja NN 45/08) kohta, mida anti äriühingule Dexia (edaspidi „Dexia otsus”); ja 4. novembri 2009. aasta otsus K(2009) 8558 (lõplik), mis käsitleb riigiabi C 32/09 (ex NN 50/09), mida Saksamaa annab äriühingule Sparkasse Köln/Bonn (edaspidi „Sparkasse Köln/Bonni otsus”).
- 104 Teisalt keelavad suurem osa asjassepuutuvaid otsuseid ja eelkõige Lloydsi, ING, RBS ja LBBW otsused üksnes terve äriühingute omandamised või kontrollosaluse omandamise nendes. Teised otsused, eelkõige komisjoni 17. augusti 2010. aasta otsus K(2010) 5740 (lõplik), mis käsitleb ümberkorraldusabi N 372/09, mida Madalmaad andsid äriühingule Aegon (edaspidi „Aegoni otsus”), ja Sparkasse Köln/Bonni otsus keelasid üksnes sellised osalused, mis olid selgelt suuremad kui 5%. Ükski asjassepuutuv otsus ei keelanud üle 5% osalusi mis tahes ettevõtjas, ehkki peaaegu kõik teised asjassepuutuvad finantsinstitutsioonid olid saanud oluliselt suurema abisumma.
- 105 ABN Amro märgib lisaks, et kõnealuse keeluga ette nähtud erandid ei muuda asjaolu, et võrdse kohtlemise põhimõtet on rikutud, kuna nendes otsustes on piiratuma ulatusega keelud ja sarnased erandid, samas kui teistes otsustes on täiendavaid erandeid, millest osad oli ka tema taotlenud, kuid mida komisjon oli keeldunud tegemast.
- 106 Lisaks märgib ABN Amro, et talle määratud keelu rangus on seda üllatavam, kuna peaaegu kõik teised finantsinstitutsioonid, kellele kehtestati analoogne, ehkki leebem keeld, said oluliselt suuremat abi nii absoluut- kui ka suhtelises arvestuses.
- 107 Lisaks lükkab ABN Amro tagasi komisjoni argumendid, mille kohaselt ei saa tema olukorda võrrelda teiste pankadega, kellele samuti struktuurilisi meetmeid kehtestati. Tema sõnul määrati need struktuurilised meetmed teistele pankadele pikaajalise elujõulisuse huvides. Ta tuletab samuti meelde, et ta viis läbi ka teatud vara müügi.
- 108 Lõpuks märgib ABN Amro, et mitmes teises otsuses oli ette nähtud võimalus esitada põhjendatud taotlus konkreetse tehingu heakskiiduks, kuid et käesolevas asjas keeldus komisjon vaidlustatud otsusesse sellist võimalust lisamast, ehkki ta seda otsesõnu taotles.
- 109 Komisjon väidab, et see väite osa on ilmselgelt põhjendamatu, kuna iga riigiabi juhtumit tuleb hinnata eraldi ja kõnealust abi sai lubada üksnes siis, kui on täidetud ümberkorraldamisteatise kolm keskset tingimust; see aga nõuab restruktureerimise kavale ning kõnesolevatele kohustustele ja tingimustele põhinevat hinnangut, mistõttu ühte meedet ei saa eraldi analüüsida.
- 110 Võrdse kohtlemise üldpõhimõtte kui liidu üldpõhimõtte nõuab, et sarnaseid olukordi ei käsitletaks erinevalt ja erinevaid olukordi ei käsitletaks ühtemoodi, välja arvatud juhul, kui selline käsitlemine on objektiivselt põhjendatud (vt Euroopa Kohtu 16. detsembri 2008. aasta otsus kohtuasjas C-127/07: Arcelor Atlantique et Lorraine jt, EKL 2008, lk I-9895, punkt 23 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 111 Lisaks on ümberkorraldamisteatise punktis 38 täpsustatud, et hinnates konkurentsimoonutuste piiramiseks vajalike struktuuriliste meetmete ulatust konkreetse juhtumi puhul ning pidades silmas võrdse kohtlemise põhimõtet, võtab komisjon arvesse meetmeid, mis on ette nähtud samal ajal ja samade turgude või turusegmentidega seotud juhtumite puhul. Vastab tõele, et „struktuurilistel meetmetel” on üldiselt olulisemad tagajärjed teatud sektori konkurentsile kui teistel meetmetel. Siiski pole põhjust jätta ümberkorraldamisteatise punktis 38 nõutud analüüsi laiendamata sellele, kui komisjon kehtestab toimumisalaseid meetmeid, millel võivad potentsiaalselt olla olulised majanduslikud tagajärjed, näiteks omandamise keeld. Arvestades eelkõige neid ümberkorraldamisteatise kaalutlusi, ei saa võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumist käsitlevat argumenti kohe põhjendamatusse tõttu tagasi lükata.
- 112 Siiski tekib raskus küsimusega, kas eespool punktis 110 viidatud kohtupraktika tähenduses on võrreldavad või mitte pangandussektoris restruktureerimise kava põhjal riigiabi lubavad otsused, millele kehtivad erinevad tingimused.
- 113 Nimelt, nagu komisjon õigustatult meelde tuletas, saab sellist abi nagu käesolevas asjas heaks kiita üksnes siis, kui ümberkorraldamisteatise ette nähtud kesksed tingimused on täidetud, see aga nõuab komisjoni otsuste üldist analüüsi, mis tugineb restruktureerimise kavale ja asjakohastele kohustustele ja tingimustele, mistõttu erinevates otsustes kehtestatud individuaalsete meetmete võrdlus on eriti ohtlik. Isegi kui ei saa välistada, et võiks *in abstracto* võrrelda erinevates otsustes sätestatud spetsiifilisi ümberkorraldamismeetmeid ja tingimusi, peavad ettevõtja ümberkorraldamine ja abi lubamise tingimused siiski vastama selle ettevõtja sisemistele probleemidele, ja teiste ettevõtjate kogemused võivad erinevates kontekstides olla asjakohatud (vt selle kohta eespool punktis 31 viidatud kohtuotsus *Alitalia vs. komisjon*, punkt 478 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 114 Seega juhul, kui Üldkohus peaks hindama ABN Amro poolt viidatud teistes komisjoni otsustes käsitletud olukordade võrreldavust hageja olukorraga, langeb nende olukordade võrreldavuse tõendamise koormis igal juhul ABN Amrole.
- 115 Mis puudutab ABN Amro viidatud otsuseid, siis on esiteks tegu otsustega, kus omandamise keeld puudutas üksnes sama valdkonna äriühinguid, eelkõige Commerzbanki, Lloydsi, KBC, ING, RBS, LBBW, Dexia ja Sparkasse Köln/Bonni otsused.
- 116 Sellega seoses tuleb esmalt märkida, et ehkki need pangad kuulusid samasse tegevusvaldkonda ABN Amroga, olid neil kõigil konkreetsed eripärad ja nad tegutsesid spetsiifilises keskkonnas. Pankade kohta esitati komisjonile restruktureerimise kava, mille osas ei ole tõendatud, et see on sarnane ABN Amro kavaga, samuti erikohustused, ning need asjaolud seavad kahtluse alla kõnealuste olukordade võrreldavuse.
- 117 Lisaks, nagu väitis komisjon, kehtisid kõigile neile pankadele bilansimahu vähendused ja samuti suures osas kohustus müüa teatud divisjonid; see on omakorda asjaolu, mis võib ilmselgelt mõjutada kehtestatud toimumisalaste meetmete rangust, mis võib samuti kahtluse alla seada nende võrreldavuse käesoleva juhtumiga.
- 118 Vastab tõele, nagu väidab ABN Amro, et teatud teistele pankadele kehtestatud struktuurilised meetmed kehtestati eesmärgiga tagada panga elujõulisus. Siiski ilmneb, et vähemalt teatud juhtudel kehtestati müügikohustused samuti eesmärgiga heastada või piirata konkurentsimoonutusi. Sellega seoses, nagu märgib komisjon, on Commerzbanki, Lloydsi, KBC, ING, RBS, LBBW, Dexia, Sparkasse Köln/Bonni ja Aegoni otsused näited sellest, et struktuurilisi meetmeid kehtestati eelkõige konkurentsimoonutuste piiramiseks.
- 119 Lisaks tuleb märkida, et neile teistele pankadele kehtestatud keeldude ulatus ei olnud sugugi nii piiratud, nagu väidab ABN Amro. On tõsi, et teatud pankade puhul oli keeld piiritletud samas valdkonnas tegutsevates äriühingutes osaluste omandamisega. ABN Amro viidatud Lloydsi ja RBS

otsustes ei saa aga abisaajad pangad omandada osalusi finantsasutustes ega viia läbi omandamisi, mis ei sobi kokku nende äriplaaniga. See valem laiendab omandamise keelu ka ranges mõttes pangandussektorist välja. Ka Aegoni otsuses puudutab keeld äriüksuseid („business entities”), mis hõlmab ka finantssektori väliseid äriühinguid.

- 120 ABN Amro argumendile vastates viitab komisjon ka oma 15. septembri 2010. aasta otsusele K(2010) 6202 (lõplik) (parandatud), mis käsitleb riigiabi C 26/09 (ex N 289/09), mida Läti andis äriühingule AS Parex Banka (edaspidi „Parex Banka otsus”), ja 31. märtsi 2011. aasta otsusele K(2011) 2262 (lõplik), mis käsitleb riigiabi SA.32745 (2011/NN), mida Austria andis äriühingule Kommunalkredit Austria AG (edaspidi „Kommunalkredit Austria otsus”), mis on näide omandamise keelust, mis ulatub finantssektorist välja.
- 121 Mis puudutab asjaolu, et Lloydsi, KBC, ING, RBS ja LBBW otsused käsitlesid vaid tervete äriühingute omandamist või oluliselt suurema osaluse kui 5% omandamist, siis on tõsi, et nendes otsustes esitatud keelud käsitlevad äriühingute omandamist kui sellist ja mitte üksnes ühe osa kapitali omandamist. Sama kehtib ka Commerzbanki otsuse kohta. Lisaks viitab Aegoni otsus üle 20% suuruse osaluse omandamisele teistes äriüksustes. Siiski tuleb märkida, et otsustes K(2010) 6202 (lõplik) (parandatud) ja K(2011) 2262 (lõplik) ulatub omandamise keeld mis tahes osaluse omandamisele. Seega on hageja viidatud otsuste hulgas vähemalt kaks sellist, mis seavad kahtluse alla ABN Amro argumendid, et ühelegi teisele pangale ei kehtestatud sama ranget keeldu.
- 122 Teiseks, mis puudutab otsuseid, milles on tehtud täiendavaid erandeid, võrreldes ABN Amrole tehtud eranditega, siis viitab viimane eelkõige Aegoni otsusele. Selles otsuses on omandamise keelust tehtud erand, mis „olemasolevate tegevuste tõhususe parandamise huvides käsitleb haldus-, teenuste- või infotehnoloogia äriühinguid”, mida ABN Amro oli taotlenud, aga ei olnud saanud, sest komisjon oli meelde tuletanud vajadust tõendada omandamiste vajadust, et tagada ettevõtja elujõulisus. Mis puudutab Aegonile tehtud erandi ulatust, siis viitab komisjon asjaolule, et viimase bilansimahtu vähendati ligi 6% võrra ning see äriühing pidi müüma teatud divisjonid. Vastuseks Üldkohtu küsimusele, kas Aegonile tehti erand omandamistele, mis „olemasolevate tegevuste tõhususe parandamise huvides käsitlevad haldus-, teenuste- või infotehnoloogia äriühinguid”, pärast seda, kui oli tõendatud nende vajalikkus selle äriühingu elujõulisuse tagamiseks, selgitas komisjon, et Aegoni restruktureerimise kava mainis olemasolevate tegevuste tõhususe parandamist ja et just selles kontekstis olid tema talitused nimetatud erandi kehtestanud, nagu ilmneb kõnealuse otsuse põhjendusest 119. Ta täpsustas ka, et Aegonile ei kehtestatud üldist *de minimis* klauslit, nagu oli sätestatud vaidlustatud otsuse artikli 5 lõikes 2. Need asjaolud on piisavad, et järeldada, et Aegoni ja ABN Amro juhtumid ei ole võrreldavad.
- 123 Mis puudutab lõpuks seda, et vaidlustatud otsusesse ei lisatud otsest viidet võimalusele teatada komisjonile konkreetsetest omandamistest, et saada nendele heakskiitu, siis tuleb viidata eespool punktides 64-67 esitatud analüüsile seoses selle väite esimese osaga, millest ilmneb, et see argument tuleb igal juhul tagasi lükata.
- 124 Seetõttu tuleb esimese väite kolmas osa tagasi lükata.

Neljas osa, mis käsitleb hea halduse põhimõtte rikkumist ning ELTL artikli 296 tähenduses põhjenduste puudumist

- 125 ABN Amro väidab sisuliselt, et komisjon rikkus hea halduse põhimõtet ja kohustust põhjendada vaidlustatud otsust õiguslikult piisavalt, kuna komisjon üksnes viitas ümberkorraldamisteatise põhimõtetele, kui ta analüüsis vaidlustatud otsuses omandamise keelu vajalikkust.

- 126 ABN Amro sõnul viide ümberkorraldamisteatisele, mis käsitles üksnes selliste omandamiste keeldu, mille tagajärjel võisid tekkida konkurentsimoonutused, ei saa õigustada talle kehtestatud ranget keeldu; teiseks oleks komisjon pidanud analüüsima seda, miks nii range keeld oli vajalik ja miks ei nähtud ette alternatiivseid ja vähem rangeid lahendusi; kolmandaks tõi teatiste ja eelkõige ümberkorraldamisteatise vastuvõtmine kaasa uue poliitika, mistõttu oli komisjonil suurenenud põhjendamiskohustus nende teatiste rakendamisel; neljandaks ei võtnud komisjon arvesse tema konkreetset olukorda; viiendaks, esitatud põhjendus omandamise keelu vajaduse kohta ei olnud piisav ning sellest ei ilmnenud selgelt ja ühemõtteliselt selle meetme põhjendused ja vajadus; kuuendaks oleks komisjon pidanud analüüsima turgu ja konkurentsiprobleeme, et õigustada omandamise keelu kehtestamist.
- 127 Komisjon väidab, et ta järgis hea halduse põhimõtet ning põhjendas vaidlustatud otsust õiguslikult piisavalt.
- 128 Mis puudutab esiteks hea halduse põhimõtte väidetavat rikkumist, siis tuleb meelde tuletada, et liidu õiguskorra kohaselt kuulub haldusmenetluses antud tagatiste hulka ka hea halduse põhimõte, millega on seotud pädeva institutsiooni kohustus hinnata hoolikalt ja erapooletult kõiki konkreetse juhtumi olulisi asjaolusid (vt selle kohta Euroopa Kohtu 21. novembri 1991. aasta otsus kohtuasjas C-269/90: Technische Universität München, EKL 1991, lk I-5469, punkt 14).
- 129 Arvestades käesolevas asjas komisjoni, Madalmaade ja ABN Amro vahel toimunud korduvat seisukohtade vahetust, mis on toimikus põhjalikult dokumenteeritud, on selge, et komisjon on hoolikalt ja erapooletult hinnanud kõiki käesoleva juhtumi olulisi asjaolusid.
- 130 Vastab tõele, et ehkki komisjon nõustus Madalmaade ja ABN Amro taotlusel teatud eranditega omandamise keelust, jäi see institutsioon siiski seisukohale, et see keeld peaks hõlmama kõiki ettevõtjaid ning üle 5% suurusi osalusi. Siiski ilmneb eelkõige eespool esimese osa hindamisest, et see seisukoht tugineb tema analüüsile, mille kohaselt ei võimaldanud riigiabi hädavajaliku miinimumiga piiramise põhimõte tal paindlikumat seisukohta võtta ja eelkõige nõustuda ABN Amro pakutud erandite sõnastusega. Tuleb lisada, et komisjon tegi ABN Amrole ettepaneku määratleda täpsemalt, mis tüüpi omandamisi ta luges vajalikuks, et tagada oma elujõulisus; aga nagu ilmneb toimikus olevatest dokumentidest, ei suutnud ABN Amro neid tüüpe välja tuua.
- 131 Teiseks, mis puudutab põhjendamiskohustuse rikkumist, siis tuleb meelde tuletada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt sõltub ELTL artiklis 296 sätestatud põhjendamiskohustuse ulatus asjaomase õigusakti laadist ja selle vastuvõtmise kontekstist. Põhjendustest peab selgelt ja ühemõtteliselt selguma õigusakti andnud institutsiooni arutluskäik, et võimaldada ühest küljest liidu kohtul teostada seaduslikkuse kontrolli ning teisest küljest huvitatud isikutel mõista võetud meetme põhjuseid, et oma õigusi kaitsta ja kindlaks teha, kas otsus on sisuliselt põhjendatud. Ei ole nõutud, et põhjendustes oleks täpsustatud kõiki asjakohaseid faktilisi ja õiguslikke asjaolusid, kuna seda, kas akti põhjendus vastab ELTL artikli 296 nõuetele, tuleb hinnata mitte üksnes selle sõnastusest lähtudes, vaid akti tausta ning kõiki asjakohast valdkonda reguleerivaid õigusnorme arvestades (Euroopa Kohtu 2. aprilli 1998. aasta otsus kohtuasjas C-367/95 P: komisjon vs. Sytraval ja Brink's France, EKL 1998, lk I-1719, punkt 63, ja Üldkohtu 30. novembri 2011. aasta otsus kohtuasjas T-238/09: Sniace vs. komisjon, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 37).
- 132 Eelkõige ei ole komisjon kohustatud võtma seisukohta kõikide argumentide osas, mis huvitatud isikud talle on esitanud. Piisab, kui ta toob välja otsuse ülesehituses olulist tähtsust omavad asjaolud ja õiguslikud kaalutlused (Euroopa Kohtu 1. juuli 2008. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-341/06 P ja C-342/06 P: Chronopost ja La Poste vs. UFX jt, EKL 2008, lk I-4777, punkt 96, ja Üldkohtu 3. märtsi 2010. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-102/07 ja T-120/07: Freistaat Sachsen jt vs. komisjon, EKL 2010, lk II-585, punkt 180).

- 133 Mis puudutab kõnealuse akti laadi ja selle vastuvõtmise konteksti siinses asjas, siis on juba esimese kuni kolmanda osa raames käsitletud, et toimimisalast meedet ei saa eraldiseisvalt hinnata, kuna pangale kehtestatud tingimused tervikuna ja restruktureerimiskava võimaldavad komisjonil järeldada, et abi järgib teatistes esitatud tingimusi ja on kooskõlas ELTL artikli 107 lõike 3 punktiga b ning seega kokkusobiv siseturuga.
- 134 Ilma et peaks uurima, mis on selle konteksti konkreetsed tagajärjed komisjoni kohustusele põhjendada individuaalselt spetsiifiliste meetmete või tingimuste kehtestamist, tuleb märkida, et komisjon on õiguslikult piisavalt põhjendanud vajadust omandamise keelu järele, mis on esitatud vaidlustatud otsuse põhjendustes 309-314 ja mille sisu korrati eespool punktis 36.
- 135 Vastab tõele, et nagu märkis ABM Amro, on see põhjendus suhteliselt kokkuvõtlik ja seisneb peamiselt ümberkorraldamisteatise põhimõtete kordamises. Ent vastupidi ABN Amro väidetele ilmneb sellest põhjendusest selgelt ja ühemõtteliselt komisjoni arutluskäik, vastavalt eespool punktis 131 viidatud kohtupraktikale, eelkõige kuna komisjon kohaldas viidatud teatise ühte põhimõtet.
- 136 Mis puudutab ABN Amro pakutud kahte alternatiivset meedet, siis ilmneb esitatud põhjendustest, et põhimõtete range kohaldamine oli vajalik, mis välistas seega alternatiivsed paindlikumad lahendused. Peale selle, et eespool punktis 132 viidatud kohtupraktikast ilmneb, et komisjonil ei ole mingil juhul kohustust võtta seisukohta kõigi argumentide kohta, tuleb lisaks arvesse võtta ka komisjoni, Madalmaade ja ABN Amro vahel toimunud arutelu, mille käigus märkis komisjon selgelt, miks teatud pakutud lahendused ei olnud vastuvõetavad.
- 137 Näiteks võib viidata vastusele, mille andis juhtumiga tegelev komisjoni üksus ABN Amro pakutud meetmete sõnastusele nende 6. septembri 2010. aasta versioonis. Esiteks selgitatakse, et teistes ettevõtjates kontrollosaluse omandamise keelu piiramine võimaldab küll soovitud omandamisi läbi viia, aga et komisjon võib nõustuda üksnes omandamistega, mis on vajalikud ettevõtja elujõulisuse tagamiseks; ja teiseks märgitakse, et vara müügist saadud tulu ja omandamiste omavaheline hüvitamine ei ole vastuvõetav, kuna müügist saadud tulu tuleks kasutada võimalikult palju abisumma vähendamiseks. Samuti ilmneb toimikusse esitatud teatud e-kirjadest, et komisjon lükkas tagasi ABN Amro ettepanekud piirata omandamisi teatud tingimustel üle 20% suuruse osaga, kui need puudutavad krediidasutusi väljaspool Madalmaad, ja välistada omandamised, mis olemasolevate tegevuste tõhususe parandamise huvides käsitlevad haldus-, teenuste- või infotehnoloogia äriühinguid, korrates argumente, et ta saab nõustuda üksnes omandamistega, mille kohta on tõendatud, et need on vajalikud ettevõtja elujõulisuse tagamiseks, ja et ta ootab selle kohta tõendeid või et ta ei olnud saanud selliseid tõendeid.
- 138 Viidates seega analoogia alusel kohtupraktikale, mille kohaselt on õigusi kahjustav akt piisavalt põhjendatud, kui see on tehtud huvitatud isikule teada olevas kontekstis, mis võimaldab tal mõista tema suhtes võetud meetme ulatust (vt Euroopa Kohtu 15.novembri 2012.aasta otsus kohtuasjas C-417/11 P: nõukogu vs. Bamba, punkt 54 ja seal viidatud kohtupraktika), siis ei saa käesolevas asjas järeldada, et vaidlustatud otsus ei ole õiguslikult piisavalt põhjendatud, kuna see ei aruta alternatiivseid meetmeid, mille ABN Amro uurimismenetluse käigus pakkus ja mille komisjon tagasi lükkas.
- 139 Mis puudutab küsimust, kas komisjonil oli kõrgendatud põhjendamiskohustus, kuna teatised tõid kaasa uue poliitika, siis näib ABN Amro viitavat kohtupraktikale, mille kohaselt võib komisjoni väljakujunenud otsustuspraktikaga kooskõlas olevat otsust küll põhjendada kokkuvõtlikult, täpsemalt viitega nimetatud praktikale, ent juhul, kui otsus erineb oluliselt varasematest otsustest, tuleb komisjonil esitada sõnaselge põhjendus (Euroopa Kohtu 26. novembri 1975. aasta otsus kohtuasjas 73/74: Groupement des fabricants de papiers peints de Belgique jt vs. komisjon, EKL 1975, lk 1491, punkt 31; 11. detsembri 2008. aasta otsus kohtuasjas C-295/07 P: komisjon vs. Département du Loiret, EKL 2008, lk I-9363, punkt 44, ja 29. septembri 2011. aasta otsus kohtuasjas C-521/09 P: Elf Aquitaine

vs. komisjon, EKL 2011, lk I-8947, punkt 155). Seda kohtupraktikat ei saa aga siinses asjas kohaldada, sest komisjon ei kaldu sugugi kõrvale oma väljakujunenud otsustuspraktikast, vaid märgib, et ta kohaldab teatiste põhimõtteid rangelt.

- 140 Lisaks, kuivõrd ABN Amro viitab asjaolule, et ümberkorraldamistest tulenev põhjendus ei saa õigustada kehtestatud keeldu, sest see teatis käsitleb üksnes omandamisi, mis võivad konkurentsrikkumist põhjustada, siis siin seatakse kahtluse alla sisuliste põhjenduste kehtivus, mida esimese osa raames juba analüüsiti.
- 141 Ülejäänud osas selgitab seda, et puudus üksikasjalik analüüs ümberkorralduse mõjudest pangandusturule, asjaolu, et komisjon õigustab omandamise keeldu eelkõige kui meedet, mille tingis põhimõte, et abi peab olema piiratud hädavajaliku miinimumiga. Mis puudutab veel sellega seoses vaidlustatud otsuse võrdlust Lloydsi otsusega, millele ABN Amro viitab, väites, et viimati mainitud otsus on palju üksikasjalikumalt põhjendatud ning rohkem kooskõlas teatistega, siis esiteks ei ole komisjoni analüüs Lloydsi otsuses sisuliselt põhjalikum, kui on vaidlustatud otsuses, ning teiseks on igal juhul mõne teise otsuse põhjendusel vähe tähtsust, et Üldkohus saaks hinnata, kas vaidlustatud otsus on õiguslikult piisavalt põhjendatud.
- 142 Sellest tuleneb, et esimese väite neljas osa ning esimene väide tervikuna tuleb tagasi lükata.

Teine väide, mis käsitleb omandamise keelu kestust

- 143 See väide puudutab vaidlustatud otsuse artikli 5 lõiget 3 (eespool punkt 13), mille kohaselt omandamise keeldu kohaldatakse vähemalt kolm aastat vaidlustatud otsuse kuupäevast või kuni kuupäevani, mil Madalmaade osalus väheneb alla 50%, kuid selle kohaldamine lõpetatakse hiljemalt viie aasta möödumisel vaidlustatud otsuse vastuvõtmisest.
- 144 See väide koosneb viiest osast. Esimene osa käsitleb ELTL artikli 345 rikkumist, kuna omandamise keelu kestus sõltub riigile kuuluvast osalusest. Teine osa puudutab ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b rikkumist ja teatiste ekslikku kohaldamist. Kolmas osa puudutab võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumist. Neljas osa käsitleb proportsionaalsuse põhimõtte rikkumist ja viies osa puudutab hea halduse põhimõtte rikkumist ning ELTL artikli 296 tähenduses põhjenduse puudumist.

Esimene osa, mis käsitleb ELTL artikli 345 rikkumist, kuna omandamise keelu kestus sõltub riigile kuuluvast osalusest

- 145 ABN Amro väidab, et ELTL artiklit 345 rikuti, kuna vaidlustatud otsuse artiklis 5 on sätestatud seos esiteks selle, et riigile kuulub vähemalt 50% tema aktsiast, ja teiseks omandamise keelu kehtivuse vahel kuni kaks aastat pärast esialgset kolmeaastast perioodi. Ta märgib eelkõige, et ELTL artikkel 345 keelab komisjonil võtta vastu otsus, tuginedes erinevusele ettevõtja omandivormide vahel – kas tegu on riigi osalusega või erakapitalil põhineva ettevõtjaga. Rõhutades, et riigi omand ei ole iseenesest riigiabi, väidab ta, et ELTL artikli 345 alusel on õigusvastane asjaolu, et järeldatakse, et riigi omand iseenesest loob riigiabiga võrreldava eelise.
- 146 Komisjon ei nõustu nende argumentidega. Tema sõnul kohustab ELTL artikkel 345 neutraalsusele selles, kas ettevõtja on riigi osalusega või erakapitalil põhinev, aga see artikkel ei keela ebavõrdset kohtlemist.
- 147 ELTL artikli 345 kohaselt ei mõjuta aluslepingud mingil viisil omandi õiguslikku režiimi liikmesriikides.
- 148 Kohtupraktikast ilmneb, et ELTL artikkel 345 ei tähenda seda, et liikmesriikides kehtivad omandi õiguslikud režiimid jääksid aluslepingu põhieeskirjade kohaldamisalast välja (Euroopa Kohtu 18. juuli 2007. aasta otsus kohtuasjas C-503/04: komisjon vs. Saksamaa, EKL 2007, lk I-6153, punkt 37). Lisaks

kehtivad aluslepingu konkurentsieeskirjad, mis on põhieeskirjad, sõltumata sellest, kas tegu on riigi osalusega äriühingute või erakapitalil põhinevate äriühingutega, ja ei saa seega järeldada, et nimetatud sätte piirab riigiabi ulatust ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses (vt Üldkohtu 6.märtsi 2003.aasta otsus liidetud kohtuasjades T-228/99 ja T-233/99: Westdeutsche Landesbank Girozentrale ja Land Nordrhein-Westfalen vs. komisjon, EKL 2003, lk II-435, punktid 193 ja 194 ning seal viidatud kohtupraktika).

- 149 ABN Amro leiab, et omandamise keelu lõpu sõltuvusse seadmine tema oletatavast (osalisest) erastamisest rikub seda sätet, kuna sel viisil tekitab komisjon tagajärjed pelgalt asjaolule, et ABN Amro aktsiate enamik kuulub riigile. Ta ei väida, et riigiabialaseid eeskirju tuleks kohaldada erinevalt, kuna riigile kuulub osalus tema kapitalis, vaid pigem et selle asjaolu tõttu ei tohiks teda karistada.
- 150 Eespool kirjeldatud argumendiga ei saa nõustuda.
- 151 Nagu ilmneb vaidlustatud otsuse põhjendusest 312 (vt eespool punkt 36), ei leia komisjon, et ettevõtja osade kuulumine riigile kujutab endast riigiabi. Nimelt märgitakse nimetatud põhjenduses, et selle „hindamiseks, millal abi andmisest tulenev eelis lõpeb, tuleb eeltingimusena lõpetada riigi osalus”. Sellest tuleneb, et komisjon leiab, et ta peab kergendama Madalmaade poolt FBN riigistamise teel ja hilisemate rekapiitalizeerimismeetmete teel antud abi mõju, mis on tema sõnul jätkuvalt tunda, kui riigile kuulub enamusosalus ABN Amros.
- 152 Lisaks lõpetab osalemise keeld kehtivuse viie aasta pärast, isegi kui olenevalt olukorrast Madalmaad ei ole oma osalust selleks hetkeks viinud alla 50%.
- 153 Nagu komisjon õigustatult väidab, ei tulene ELTL artiklist 345, et tal ei ole õigust teha järeldusi sellest, kui ettevõtja kapitali enamus kuulub riigile, kui ta leiab, et selleks esinevad objektiivsed põhjused. Seda põhjenduskäiku järgiti siinses asjas. Selle kehtivust tuleb põhjalikumalt uurida teise väite teiste osade raames.
- 154 Eelnevast tuleneb, et vaidlustatud otsuses ei samastata riigi osalust äriühingu kapitalis riigiabiga, ja tuvastatakse objektiivne põhjus, mille põhjal riigi enamusosalust pangas kasutatakse siinses kontekstis võrdluselemendina, mistõttu ei saa rääkida diskrimineerimisest riigi osaluse suhtes.
- 155 Seega tuleb teise väite esimene osa tagasi lükata.

Teine osa, mis käsitleb ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b rikkumist ning teatiste ekslikku kohaldamist

- 156 See osa koosneb kahest argumendist, milles esiteks käsitletakse ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b rikkumist ja teiseks teatiste ekslikku kohaldamist. Argumentide uurimist tuleb alustada teisest argumendist.

– Teine argument, mis käsitleb teatiste ekslikku kohaldamist

- 157 ABN Amro leiab, et kuna siinses asjas ei tulene abivajadus ülemäärasest riski võtmisest ja võttes arvesse tema väga madalat riskiprofiili, oleksid käesolevas asjas olnud õigustatud üksnes piiratud toimumisalasel meetmed. Tema sõnul näeb ümberkorraldamisteatise punkt 40 ette omandamise keelu pikendamise kuni ümberkorraldamisperioodi lõpuni; seega on tema puhul kõik kolme aastat ületavad keelud vastuvõetamatud, kuna ta oli alati kasumlik ning ka vaidlustatud otsus tunnistab, et ta on elujõuline. Lisaks ei kesta tema ümberkorraldamine pärast seda perioodi, sest see lõppes, kui vaidlustatud otsus vastu võeti, ning 2009. aasta restruktureerimiskava kohaldati kuni 2013. aastani. Lisaks ei ole ümberkorraldamisteatisega kooskõlas olevaks põhjenduseks komisjoni argument, et kõnealust keeldu tuleb kohaldada nii kaua, kuni riigi enamusosalus võib võlausaldajaid ja hoiustajaid julgustada.

- 158 ABN Amro lisab, et ümberkorraldamisteatise punkt 40 näeb ette, et toimumisalast meetet võib kehtima jätta sõltuvalt abi ulatusest, mahust ja kestusest, kuid et tema sai oluliselt vähem abi kui teistes asjassepuutuvates juhtumites, milles aga omandamise keeld ei kehtinud kunagi viis aastat.
- 159 ABN Amro tuletab samuti meelde, et ümberkorraldamisteatise endas tunnistati punktis 14, et EL toimumise leping on neutraalne sõltumata era- või avalikust omandist, nii et õiguslike tagajärgede lisamine sellele, et panga kapital põhineb riigi osalusel, kujutab endast rikkumist.
- 160 Lõpuks väidab ta, et komisjoni vastuvõetamatuse vastuväide ei ole põhjendatud.
- 161 Komisjon väidab, et nagu ka esimese väite puhul ei tugine selle väite ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b rikkumist käsitlev osa ühelegi argumendile ja seega tuleb see vastuvõetamatuks tunnistada. Lisaks ei ole ABN Amro argumendid sisuliselt põhjendatud, kuna tegevusalaste tingimuste kestust tuleb hinnata ka selle põhimõtte alusel, et abi peab olema piiratud hädavajaliku miinimumiga.
- 162 Esmalt tuleb märkida, et ABN Amro osasid argumente on juba käsitletud ning need tuleb tagasi lükata. See kehtib argumendi osas, et tema riskiprofiili tõttu oleks tulnud talle kehtestada kergemad toimumisalased meetmed nii nende meetmete ulatuse kui ka kestuse poolest. Seda argumenti analüüsiti eespool punktides 91-100, kus järeldati, et ABN Amro analüüsi tuleb täpsustada. Eelkõige ei ole tõendatud, et komisjon ei võtnud juhtumi asjaolusid arvesse, sest ABN Amro sai väga suures summas abi ning talle ei kehtestatud ühtegi struktuurilist meetet. Argumenti, mis käsitleb võrdlust teistes kaasaegsetes juhtumites kehtestatud omandamise keeldudega, analüüsitakse kolmanda osa raames.
- 163 Mis puudutab veel ABN Amro argumenti ümberkorraldamisteatise punkti 14 järgimise kohta, mille kohaselt ei tehta aluslepingus varal selle omaniku järgi vahet, mistõttu kohaldatakse riigiabi eeskirju sõltumata sellest, kas pank on era- või avalikus omandis, siis see säte üksnes tuletab meelde ELTL artiklis 345 esitatud põhimõtet, nii et argument tuleb tagasi lükata samadel põhjustel, mille alusel teise väite esimene osa tagasi lükati.
- 164 Mis puudutab ABN Amro peamist argumenti, mis käsitleb teatiste järgimata jätmist, siis tuleb meelde tuletada, nagu märgiti eespool punktis 31, et teatiseid viitavad komisjoni kaalutusõigusele seoses tingimustega, mida tuleb täita, et saaks ELTL artikli 107 lõike 3 punktiga b kokkusobivaks tunnistada abimeetme, mis kõrvaldab liikmesriigi majandusest tõsise häire, eelkõige olukorras, kui on tegu struktuuriliste või toimumisalaste meetmete määramisega. Sellise õiguse olemasolu tuleb arvesse võtta, et analüüsida teatiste rikkumist käsitlevaid argumente, ja komisjon peab hindama abi kooskõla kõigi meetmete ja tingimuste põhjal, lähtudes iga juhtumi eripärast.
- 165 Omandamise keelu kestuse osas viitab vaidlustatud otsus põhjenduses 311 (vt eespool punkt 36) ümberkorraldamisteatise punktile 40.
- 166 Selle sätte kohaselt peaks konkurentsimoonutuste piiramiseks kehtestatud omandamise keeldu kohaldama kolm aastat ja selle kohaldamist võib sõltuvalt abi ulatusest, mahust ja kestusest jätkata ümberkorraldusperioodi lõpuni.
- 167 Seejärel lisab komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 312 (vt eespool punkt 36), et keelu pikendamist õigustab asjaolu, et ehkki osa abist on juba tagastatud, ei saa ABN Amro osasid meetmeid tagastada abi andmise vormi tõttu. Lisaks, nagu märgiti esimese osa raames, täpsustab komisjon samuti, et hindamiseks, millal abi andmisest tulenev eelis lõpeb, tuleb eeltingimusena lõpetada riigi osalus, aga et keeldu ei kohaldata mingil juhul üle viie aasta.

- 168 Oma argumentidega ei vaidle ABN Amro sisuliselt vastu sellele, et omandamise keeldu võiks vastavalt eespool mainitud sättele kehtestada kolmeks aastaks, vaid märgib, et kolm aastat oleks pidanud olema keeldu maksimaalne kestus, eelkõige kuna tema suhtes ei toimunud enam ümberkorraldamist pärast seda kuupäeva.
- 169 Sellega seoses, nagu märkis komisjon kohtuistungil, tuleb lisada, et ümberkorraldamisteatis ei määratle konkreetselt, kui pikk on omandamise keeld, mis on kehtestatud eesmärgiga piirata abi hädavajaliku miinimumiga. Kuna aga ümberkorraldamisteatise punkt 23 viitab abisaaja ümberkorraldamisele, võib sellest järeldada, et taoline meede on põhjendatud nii kaua, kuni selline kontekst eksisteerib. Seega on ümberkorraldamisteatise punktis 23 kehtestatud reegel analoogne selle teatise punktis 40 esitatuga (vt eespool punkt 166), millele viidatakse vaidlustatud otsuse põhjendustes 311 ja 312, kus täpsustatakse, et teatud omandamise keeldu „kohaldamist võib sõltuvalt abi ulatusest, mahust ja kestusest jätkata ümberkorraldusperioodi lõpuni”. Järelikult tuleb uurida, kas käesolevas asjas vastab vaidlustatud otsuse artiklis 5 kehtestatud omandamise keeld ümberkorraldamisteatise punktis 23 määratletud eeskirjale, nagu seda just on tõlgendatud.
- 170 Sellega seoses on komisjon vaidlustatud otsuse põhjendustes 76-92 kirjeldanud 2009. aasta detsembri restruktureerimise kava ja selle 2010. aasta novembri kaasajastatud versiooni. ABN Amrol on seega õigus küsimuses, et selle kava finantsprojektsioonid ei ulatu kaugemale 2013. aastast.
- 171 Siiski ilmneb vaidlustatud otsuse põhjendusest 312 ja selle artiklist 5, et käesolevas asjas ei määratlenud vaidlustatud meetme lõppu niivõrd panga ümberkorraldusperiood, mis oli määratletud restruktureerimise kava erinevates versioonides, vaid Madalmaade riigi osaluse langemine alla 50% piiri.
- 172 Vaidlustatud otsuses ei seota ka kõnealuse keeldu kohaldamise lõpetamist abi lõpetamisega. Nimelt, nagu vaidlustatud otsuse põhjenduses 312 on selgitatud, on antud abi laad – st rekapitalizeerimisabi – selline, et see võib osaliselt jääda tagasi maksmata, millele ABN Amro vastu ei vaidle. Seega ei ole käesolevas asjas võimalik tuvastada otsest seost ühelt poolt omandamise keeldu kestuse ja teiselt poolt abi võimaliku tagasimaksmise kuupäeva vahel, mida võiks lugeda abi kestuse viimaseks hetkeks.
- 173 Selles kontekstis võib märkida, et komisjon viitas Üldkohtus ka vaidlustatud otsuse põhjenduses 23 mainitud 5. veebruari 2010. aasta otsuse K(2010) 726 (löplik) põhjendusele 139. Selle otsusega laiendas komisjon 8. aprilli 2009. aasta otsusega algatatud ametliku uurimismenetluse ulatust teatud uutele meetmetele. Viidatud põhjendus, mis järgneb selle otsuse põhjendusele 138, mis viitab konkurentsimoonutuste vältimise huvides vajadusele omandamise keeldu järele, märgib, et arvestades Madalmaade korduvat ja suuremahulist sekkumist FBN ja ABN Amro N kasuks, võib üldsus, eelkõige hoiustajad, leida, et riik sekkub tulevikus uuesti, kui ilmnevad raskused. Komisjon lisab sellele põhjendusele, et tarbijad võivad uskuda, et uus üksus ABN Amro on väga kindel pank, mis võib lihtsustada kontsernil hoiuseid koguda.
- 174 Analoogsed arengud on esitatud vaidlustatud otsuse 89. joonealuses märkuses, mis asetub riigiabi olemasolu käsitlevasse arutellusse. Seal viidatakse turustamisvahenditele, mida FBN 2009. aastal kasutas välisinvestorite suhtes ja mis viitavad asjaolule, et riigi omand on soodne element, mis tekitab hoiustajates ja võlausaldajates usaldust.
- 175 Seetõttu oli vastupidi ABN Amro väidetele juhtumi eripärade juures komisjonil asjassepuutuv ümberkorraldamise konteksti arvestades järeldada, et hetke, kui Madalmaadel ei olnud enam enamusosalust ABN Amros, tuleb lugeda hinnanguliseks kuupäevaks, kui abist saadud eelis lõpeb. Eespool punktis 169 märgitud arvesse võttes oli komisjonil seega põhjendatud viidata vaidlustatud otsuse artiklis 5 sellele, et Madalmaadele kuulub enamus ABN Amro kapitalis. Täiendavalt võib lisada, et toimikusse esitatud kirjadest ilmneb, et ABN Amro kasutas ise uurimismenetluse ajal korduvalt riigi enamusosaluse lõppu kui pöördepunkti, et määrata kindlaks, millal lõpevad teised toimimiselased meetmed, näiteks reklaamikeeld või dividendipoliitika.

176 Mis puudutab seega asjaolu, et riigi kohalolu tagajärgedele omistatud tähtsust arvestades määrati omandamise keelu kestuseks viis aastat, siis on selgelt asjassepuutuv võtta arvesse Madalmaade strateegiat ABN Amrost kapitali väljavõtmiseks. Komisjon kirjeldab seda vaidlustatud otsuse põhjendustes 87 ja 88. Seal märgitakse, et Madalmaad selgitasid erinevates kirjades, et nad kavatsesid kasutada esmast avalikku pakkumist (*initial public offering*) kui peamist väljumisstrateegiat ABN Amrost, kusjuures esimene osa tema aktsiatest vahemikus [konfidentsiaalne]-[konfidentsiaalne]% võidakse müüa kõige varem [konfidentsiaalne] aastal, samas kui teine osa aktsiaid vahemikus [konfidentsiaalne]-[konfidentsiaalne]% võidakse pakkumisele panna 2015. aastal. Samuti täpsustati, et Madalmaadel on kavatsus vähendada oma osalust maksimaalselt [konfidentsiaalne]-ni enne [konfidentsiaalne] aasta lõppu ja et lõpuks kavatses ta ABN Amro kapitalist täielikult väljuda, mis sõltus lõpuks turutingimustest ja ABN Amro valmisolekust esmaseks avalikuks pakkumiseks. Kavandatud väljumisstrateegia viitab seega selgelt vähemalt neljale aastale pärast vaidlustatud otsuse tegemist 2011. aasta aprillis.

177 Lisaks, nagu komisjon õigustatult märkis, on viieaastane kestus esitatud ümberkorraldamisteatises, mida kasutatakse raamistikuna, et kujundada omandamise keelu piirid vaidlustatud otsuses, nagu ilmneb ka selle otsuse jaotisest 6.3 pealkirjaga „Abi ning 2009. aasta detsembri restruktureerimise kava ja 2010. aasta novembri ajakohastatud restruktureerimise kava hindamine [ümberkorraldamis]teatise alusel”. Niisiis on eelkõige selle teatise punktis 37 juttu maksimaalselt viieaastasest perioodist, kui käsitletakse maksimaalset tähtaega, mis teatud tingimustes võidakse pankadele anda, et kehtestada teatud struktuurilised meetmeid, et müüa või vähendada tegevusvaldkondi.

178 Lisaks, ehkki ABN Amro vaidleb kindlalt vastu sellele, et ta nõustus omandamise keelu maksimaalse viieaastase kestusega, on seda sama maksimaalset kestust kohaldatud ka mujal vaidlustatud otsuses. Selle otsuse artikkel 6 käsitleb ABN Amrole kehtestatud keeldu reklaamida asjaolu, et ta kuulub riigile, või viidata sellele asjaolule olemasolevate või potentsiaalsete klientidega või investoritega toimuva teabevahetuse käigus. See keeld on määratud kehtima „vähemalt kolme aasta jooksul alates käesoleva otsuse kuupäevast või kuni kuupäevani, mil Madalmaade osalus [ABN Amros] väheneb alla 50%, olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem”. Lisatakse, et nimetatud keelu kohaldamine „lõpetatakse hiljemalt viie aasta möödumisel käesoleva otsuse kuupäevast”.

179 Selles olukorras tuleb järeldada, et ei saa nõustuda seisukohaga, et komisjon rikkus teatise ja eelkõige ümberkorraldamisteatist, kui ta kehtestas vaidlustatud keelu maksimaalselt viieks aastaks.

– Esimene argument, mis käsitleb ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b rikkumist

180 Samadel põhjustel, mis esitati eespool punktides 68-70 esimese väite esimese osa kohta, on see argument vastuvõetav, aga põhjendamata.

181 Eespool esitatust lähtuvalt tuleb teise väite teine osa tagasi lükata.

Kolmas osa, mis käsitleb võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumist

182 ABN Amro väidab, et kehtestades keelu kestuseks vaidlustatud otsuse artiklis 5 märgitud perioodi, on komisjon rikkunud võrdse kohtlemise põhimõtet. Ta väidab eelkõige, et komisjoni teistes otsustes on omandamise keelud lühemad ja suurem osa neist kehtib kolm aastat ilma pikenduseta. Lisaks on talle kehtestatud keelu erakordselt pikk kestus vastuolus tema poolt saadud abi oluliselt väiksema summaga, võrreldes suurele osale teistele pankadele antud abiga. Lisaks on ABN Amro sõnul komisjoni poolt Üldkohtus viidatud Lloydsi ja RBS otsustes esiteks kehtestatud keelu ulatus väiksem ja teiseks oli see seotud nende pankade ümberkorraldamise raames kehtestatud meetmete täitmisega.

- 183 Komisjon vaidleb vastu ABN Amro argumentidele ja tuletab meelde, et tema olukorda ei saa mehaaniliselt võrrelda teiste pankade olukorraga, kes peavad kohaldama struktuurilisi meetmeid või tasuma kõrgemat hüvitist või tegema mõlemat.
- 184 Sellega seoses, nagu juba esimese väite raames märgiti, on raske tuvastada reaalselt võrreldavaid olukordi pankadele finantskriisi raames antud riigiabi lubavates otsustes, nii et selline omandamise keelu võrdlus, nagu ABN Amro esitas, ei ole asjassepuutuv, sest komisjon viis läbi iga juhtumi tervikliku analüüsi (vt eespool punkt 113).
- 185 Lisaks tuletati eespool punktis 114 meelde, et osas, kus Üldkohus võis läbi viia erinevates otsustes kehtestatud tingimuste võrdleva analüüsi, peab igal juhul ABN Amro tõendama kõnealuste olukordade võrreldavat laadi või asjaolu, et tegu on erinevate faktiliste olukordadega, millele kohaldati sama lahendust.
- 186 Mis puudutab teisi samal ajal tehtud otsuseid, siis tuleb märkida, nagu kinnitas komisjon, et Lloydsi ja RBS otsused sisaldavad samuti omandamise keeldu, mille kohaldamise kestus on pikem kui „tavapärane” kolm aastat, mida mainitakse ümberkorraldamisteaotise punktis 40; see on aga vastuolus ABN Amro teesiga, et teistele pankadele kehtestati maksimaalselt kolme aasta pikkune keeld.
- 187 RBS otsuse põhjenduses 108 viidatakse kolme aasta möödumisele järgnevale tähtpäevale või kuupäevale, kui viimane tegevusvaldkond on müüdud, olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem. Lloydsi otsuses on analoogne sõnastus, kuid minimaalsele kolmele aastale alternatiivse sündmuse täpne sõnastus on konfidentsiaalsuse kaalutlustel varjatud. Siiski on komisjoni argumentidest selge, et tegu on samuti hetkega, kui teatud struktuurilisi meetmeid teostatakse.
- 188 ABN Amro väidab eelkõige, et kuna mõlemas otsuses on tegu kestusega, mis on seotud struktuuriliste meetmete rakendamise, siis on tema suhtes toime pandud diskrimineerimine seda ilmsel, kuna talle kehtestati üksnes toimimisalaseid meetmeid.
- 189 Nagu selgitas komisjon, pidid kaks kõnealust pank võõrandama tegevusvaldkondi seoses kohustusega vähendada abi mõju konkurentsile, mitte niivõrd meetmetena, mis peaks nende elujõulisust taastama. Ei saa nõustuda ABN Amro väitega, et sellest tulenevalt pidi teda soodsamalt kohtlema seoses talle kehtestatud toimimisalase meetme sõnastusega. Lisaks on vastupidi tema väidetule seda asjakohasem järgida toimimisalaste meetmete tõhusust, kuna struktuurilisi meetmeid ei kehtestatud.
- 190 Niisiis ei ole tõendatud, et võrdlus samal ajal tehtud riigiabialaste otsustega võiks kahtluse alla seada vaidlustatud otsuse artikli 5 õiguspärasuse seoses nimetatud sättes kehtestatud keelu kestusega.
- 191 Seega tuleb teise väite kolmas osa samuti tagasi lükata.

Neljas osa, mis käsitleb proportsionaalsuse põhimõtte rikkumist

- 192 ABN Amro väidab, et omandamise keelu kestus on ebaproportsionaalne. Tema sõnul ei ole komisjon esitanud ühtegi veenvat argumenti, et õigustada omandamise keelu pikendamist üle kolme aasta, ega kindlasti tõendanud vajadust selle pikendamise järele.
- 193 Ta märgib, et kuna Madalmaadel oli kavatsus võõrandada oma osalus lõikude kaupa, siis ei tee sel viisil sõnastatud keeld nende osade pakkumist investoritele atraktiivsemaks, kuna viimastel on vähem soovi investeerida või siis soovivad nad investeerida väiksema hinna eest. Tema sõnul esineb avalik huvi, et Madalmaad saaksid suurt tulu ja et komisjon eelistaks kiiret erastamist. Ta väidab, et seetõttu olid Madalmaad ja tema ise teinud ettepaneku siduda omandamise keelu kestus sellega, et Madalmaadele kuulub üle 80% osalus, aga komisjon ei olnud seda ettepanekut arvestanud.

- 194 Lisaks küsib ABN Amro, miks lühem kui viieaastane keeld ei oleks suutnud saavutada selle keeluga taotletud eesmärki.
- 195 ABN Amro lisab, et komisjoni argumendiga, et riigi osaluse vähendamine alla 50% oleks võlausaldajate ja hoiustajate usalduse viinud samale tasemele, kui see oli enne 2008. aasta oktoobrit, saaks nõustuda üksnes siis, kui järeldada, et riigi osalus võrdub riigiabiga, see on aga vastuolus ELTL artikliga 345. ABN Amro leiab, et komisjoni arutluskäik on olemuslikult vale, kuna riigi osalusest tingitud usaldus võib vabalt jätkuda ka pärast selle läve saavutamist, kuna see on seotud tema kui panga seisundiga, kellel on süsteemne tähendus, ja sellest seisundist tuleneva tõenäosusega, et Madalmaad sekkuvad kriisi korral.
- 196 Lõpuks märgib ABN Amro, et ta ei mõista, millele komisjon tugineb järeldamiseks, et üldsuse usaldus väheneb, kui riik on müünud 50% oma aktsiatest. Komisjoni suutmatust kehtestada adekvaatseid tingimusi keelu lõpetamiseks ei saa õigustada meelevaldsete tingimuste kehtestamist.
- 197 Komisjon leiab, et proportsionaalsuse põhimõtet on järgitud.
- 198 Esmalt tuleb meelde tuletada seda, mis iseloomustab sellise meetme proportsionaalsuse hinnangut, nagu siin käsitlusel, sellise otsuse kontekstis, millega riigiabi tunnistati kokkusobivaks vaid tingimuste korral, millega asjaomane riik eelnevalt ei nõustunud. Sellega seoses viidatakse eespool punktidele 74-82. Igal juhul ei ole jälle tarvis võtta lõplikku seisukohta selles, millised on Üldkohtu kontrolli piirid nendes küsimustes, kuna ABN Amro ei ole igal juhul tõendanud, et keelu laiendamine üle kolmeaastase perioodi vastavalt vaidlustatud otsuse artikli 5 nõuetele on vastuolus proportsionaalsuse põhimõttega.
- 199 Mis puudutab kõnealuse keelu eesmärki, siis tuleb meelde tuletada, et see kehtestati eeskätt lähtudes põhimõttest, et abi peab olema piiratud hädavajaliku miinimumiga; ning selle põhimõtte alusel järeldati, et vahendid, mis olid väidetavalt saadaval, et omandamistehinguid teha, tuleks pigem maksta riigile, näiteks täiendavate dividendide näol.
- 200 Selle väite teise osa teise argumendi analüüsist ilmneb, et kõnealune omandamise keeld võib ilmselgelt vastata sellele eesmärgile, kuna seda kohaldatakse maksimaalse viieaastase kestuse vältel eelkõige seetõttu, et selle ajavahemiku lõppu loetakse abi lõpuks, mille järel kaotab mis tahes mõtte loogika, et abisaaja peab panustama abi piiramisse vajaliku miinimumini. Sama kehtib ka teisese põhjenduse kohta, mis puudutas konkurentsimoonutuste piiramist (vt eelkõige eespool punktid 173-175).
- 201 Mis puudutab ABN Amro esitatud konkreetseid argumente, siis esiteks ei saa nõustuda tema argumendiga, mis puudutab vajadust võtta arvesse seda, et pank kaotab kõnealuse keelu tõttu oma väärtust võimalike investorite silmis, takistades seega tema sõnul Madalmaade kiiret väljumist ABN Amro aktsionäride hulgast; seda seetõttu, et eesmärk oli abi piiramine hädavajaliku miinimumiga. Jättes kehtestamata omandamise keelu, mis on sama piirav, et riik saaks avaliku pakkumise raames parima hinna, on ilmselgelt kaudsem meede, mis on seega sama eesmärgi saavutamiseks vähem tõhus.
- 202 Teiseks ei esita ABN Amro ühtegi konkreetset tõendit toetamaks argumenti, et omandamise keelu kestusel oli negatiivne mõju erainvestoritele müüki pandud aktsiate hinnale. Mõistagi võtavad erainvestorid arvesse pangale kehtestatud piiranguid, kuid ei ole tõendatud, et nad ei suudaks mõista, et keeld lõpeb osalise erastamise korral. See argument ei ole järelikult veenev.
- 203 Kolmandaks ilmneb toimikust, et komisjoni esialgne ettepanek sidus omandamise keelu lõppemise ABN Amro täieliku erastamisega. Ettevõtja ei saa seega väita, et komisjoni argumentides puudub kooskõla, kui ta leiab, et kolmandate isikute usaldust mõjutatakse muul lävendil kui täielik erastamine, sest just keelu piiramist puudutavate läbirääkimiste käigus arenes see seisukoht ABN Amro suhtes leebemas suunas.

- 204 Lisaks nõustusid Madalmaad ja ABN Amro või koguni pakkusid ise läbirääkimiste käigus välja koondumisi käsitleva liidu õiguse tähenduses kontrolli kaotamise kui võrdluspunkti toimumisalaste meetmete lõpetamiseks, nagu nähtub eelkõige 30. juulil ja 6. septembril 2010 pakutud meetmetest. Alles arutelu hilisemas faasis ilmnes 80% aktsiaportfelli piir ning selgitus, mis oli seotud Madalmaade vajadusega saada head hinda avaliku müügipakkumise korral. Arvestades käesoleva väite teise osas raames espool esitatud analüüsi, ei ole tõendatud, et riigi poolt panga 20% aktsiate müük oleks sobiv võrdluspunkt, et määratleda abist tulenevate eeliste lõppu.
- 205 Neljandaks, mis puudutab küsimust, kas komisjon võis järeldada, et võlausaldajate ja hoiustajate usaldus oli eelis, mis tulenes abi tagajärjel riigi omandusest, siis peale teise väite teise osa analüüsi raames esitatud vastuste toetavad komisjoni argumenti tema poolt käesoleva menetluse raames viidatud dokumendid, mis pärinevad reitinguagentuuridelt. Nendest tuleneb, et usaldust tekitas mitte üksnes ABN Amro positsioon süsteemse tähtsusega pangana, kes on „liiga suur, et pankrotti minna”, vaid ka asjaolu, et Madalmaad osalesid aktiivselt aktsiaportfellis. Komisjoni viidatud lõik ühe reitinguagentuuri 6. jaanuari 2011. aasta raportist heidab asjale valgust, kuna seal märgitakse, et kõnealune reitinguagentuur „leiab, et Madalmaade praegune, ehkki küll ajutine omandus ja tema omanike toetus on keskne eelis [ABN Amro] reitingute toetuseks”.
- 206 Mis puudutab lõpuks asjaolu, et kui Madalmaad ei kaota enne seda kuupäeva kontrolli, siis omandamise keeld lõpeb automaatselt viie aasta pärast, siis esiteks on teise osa raames esitatud analoogia, et ümberkorraldamisteatise struktuurilisi meetmeid käsitlev punkt 37 viitab nende meetmete rakendamisel samuti maksimaalselt viieaastasele kestusele, ja teiseks tuleb meelde tuletada, et keelu kestus on seotud esialgselt kolme aastat ületavas osas – mida ABN Amro ei vaidlustanud – lahutamatu hetkega, kui Madalmaad kaotavad kontrolli; selle lähenemisiivi õiguspärasust ei suudetud aga käesoleva väite teise osa raames kahtluse alla seada.
- 207 Lisaks ilmneb Madalmaade esitatud väljumisstrateegiast (vt ka espool käesoleva väite teise osa raames esitatud arutluskäik), et sellega kavandati aktsiate teine osa [konfidentsiaalne]-[konfidentsiaalne]% müüki panna alles 2015. aastal, st neli aastat pärast vaidlustatud otsuse vastuvõtmist, ja seda sõltuvalt turutingimustest.
- 208 Selles olukorras ei saa välistada ka hüpoteesi, et maksimaalne viieaastane kestus võib koguni olla Madalmaade huvides, st et keeld kaotab kehtivuse enne, kui ta on müünud enamuse oma aktsiatest.
- 209 Seega ei ole tõendatud, et komisjon rikkus proportsionaalsuse põhimõtet, kui ta määratles vaidlustatud otsuse artiklis 5 omandamise keelu. Seetõttu tuleb teise väite neljas osa tagasi lükata.

Viies osa, mis käsitleb hea halduse põhimõtte rikkumist ja ELTL artikli 296 tähenduses põhjendamise puudumist

- 210 ABN Amro väidab, et komisjon ei võtnud arvesse kõiki asjassepuutuvaid elemente seoses omandamise keelu kestusega, eelkõige meetme vajalikkuse, vähempiiravate meetmetega nõustumise võimaluse ja uurimismenetluse käigus esitatud vastuväidete osas, mistõttu ta rikkus vaidlustatud otsuse artiklit 5 vastu võttes hea halduse põhimõtet.
- 211 ABN Amro väidab muuseas, et vaidlustatud otsuses puudub põhjendus. Ta leiab, et selgitus, et riigi omanduse lõppemine võimaldab hinnata, millal lõpeb abist saadud eelis, ei ole selge ega õige. Samuti on vaidlustatud otsuse põhjendused puudulikud selles osas, et komisjon ei selgita, miks panga kapitalis 50% osaluse piir on asjassepuutuv kriteerium (ja mitte näiteks 20% piir) või miks oli nõutav pikem kestus, võrreldes teistele pankadele kehtestatud keeldude kestusega.

- 212 Komisjon leiab, et arvestades Madalmaade ja ABN Amroga uurimismenetluse käigus toimunud arutelu seoses omandamise keeluga ja tema enda seisukoha muutumist selle perioodi käigus, ei ole ta rikkunud hea halduse põhimõtet. Lisaks on vaidlustatud otsuses selgelt esitatud omandamise keelu kestuse aluseks olevad põhjendused.
- 213 Sellega seoses viidatakse eespool punktidele 128 ja 131-133 esimese väite neljanda osa analüüsi kohta, et tuletada meelde asjassepuutuvat kohtupraktikat.
- 214 Mis puudutab esiteks hea halduse põhimõtte väidetavat rikkumist, siis tuleb tunnistada, et komisjon analüüsis asjassepuutuvaid asjaolusid nõutud hoolega. Toimikust ilmneb, et komisjoni seisukoht muutus, olles alguses selle poolt, et kõnealuse keelu lõpp peab olema seotud ABN Amro täieliku erastamisega, ja nõustudes hiljem sellega, et keelu lõpp peab olema seotud hetkega, kui Madalmaad kaotavad enamuse ABN Amro kapitalis. Vastab tõele, et komisjon ei nõustunud selle riigi ettepanekutega, mis viitasid väiksema osaluse müügile, ent sisulise erimeelsuse põhjalt ei saa järeldada hea halduse põhimõtte rikkumist.
- 215 Teiseks, ilma et oleks vaja lahendada küsimust, milline oli komisjoni põhjendamiskohustuse tegelik ulatus seoses konkreetse meetmega, mis kuulus meetmete kogumisse, mille põhjal komisjon võis järeldada, et talle esitatud restruktureerimiskava arvestades oli pangale antud riigiabi siseturuga kokkusobiv, tuleb järeldada, et komisjon põhjendas omandamise keelu ulatust õiguslikult piisavalt.
- 216 Vastab tõele, et vaidlustatud otsuses on vähe täpsustusi omandamise keelu kestuse kohta ning seal puuduvad eelkõige täpsustused uurimismenetluse käigus mainitud alternatiivsete lahenduste kohta ja teistes otsustes võetud lahenduste kohta.
- 217 Sellegipoolest ei puudu seal põhjendus.
- 218 Nimelt viitab vaidlustatud otsuse põhjendus 311 ümberkorraldamisteatise punktile 40 minimaalse kolmeaastase kestuse osas. Kõnealuse otsuse põhjendus 312, mis viitab 50% ülempiirile, abi tagastamatule laadile ning asjaolule, et see ülempiir on asendustähiseks, et hinnata, mis kuupäeval abiga saadud eelis enam mõju ei avalda, selgitab seost riigi omanduse ja omandamise keelu kestuse vahel.
- 219 Mis puudutab viiest aastast hilisemat alternatiivset tähtaega omandamise keelu kestuse lõppemiseks, siis see on vaikumisi lisatud, arvestades Madalmaade pakutud väljumisstrateegia ajakava. Lisaks tähendab keelu kohaldamise minimaalse kestuse arvessevõtmine, et määratleda tuleb ka maksimaalne kestus. Viieaastane kestus on seega juhtumi asjaolusid arvestades loogiline ja proportsionaalne.
- 220 Mis puudutab lõpuks argumenti, et komisjon oleks pidanud selgitama, miks ABN Amrole kehtestatud keelu kestus oli pikem kui teistes otsustes kehtestatud keelud, siis väidab komisjon õigustatult, et ta peab põhjendama abi kooskõla analüüsi üksnes teatistes vastava sektori kohta esitatud suuniseid arvestades, mitte aga kõiki teisi otsuseid arvestades.
- 221 Eelnevast tulenevalt tuleb teise väite viies osa tagasi lükata.
- 222 Seega tuleb igal juhul hagi tervikuna jätta rahuldamata, eelkõige ilma et Üldkohus peaks võtma seisukoha komisjoni poolt kohtuistungil esitatud argumendi kohta, mille kohaselt ABN Amro nõudeid üksnes vaidlustatud otsuse artikli 5 tühistamiseks ei saa rahuldada, sest see säte ei ole eraldatav selle otsuse artiklist 1 ja Üldkohus ei saa asendada komisjoni analüüsi abi kooskõla kohta enda analüüsiga.

Kohtukulud

- 223 Kodukorra artikli 87 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna ABN Amro on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud, kaasa arvatud ajutiste meetmete kohaldamise menetluse kohtukulud vastavalt komisjoni nõuetele mõista välja ABN Amrolt.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (kolmas koda)

otsustab:

- Jätta hagi rahuldamata.**
- Mõista kohtukulud välja ABN Amro Group NV-lt.**

Czúcz

Labucka

Gratsias

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 8. aprillil 2014 Luxembourgis.

Allkirjad

Sisukord

Vaidluse taust	1
Menetlus ja nõuded	4
Õiguslik käsitus	4
Esimene väide, mis puudutab omandamise keelu ulatust	5
Esimene osa, mis käsitleb ELTL artikli 107 lõike3 punkti b rikkumist ja teatiste ekslikku kohaldamist...	5
– Teine argument, mis käsitleb teatiste ekslikku kohaldamist	5
– Esimene argument, mis käsitleb ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b rikkumist	11
Teine osa, mis puudutab proportsionaalsuse põhimõtte rikkumist	12
Kolmas osa, mis käsitleb võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumist	15
Neljas osa, mis käsitleb hea halduse põhimõtte rikkumist ning ELTL artikli 296 tähenduses põhjenduste puudumist	18
Teine väide, mis käsitleb omandamise keelu kestust	21
Esimene osa, mis käsitleb ELTL artikli 345 rikkumist, kuna omandamise keelu kestus sõltub riigile kuuluvast osalusest	21

Teine osa, mis käsitleb ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b rikkumist ning teatiste ekslikku kohaldamist ..	22
– Teine argument, mis käsitleb teatiste ekslikku kohaldamist	22
– Esimene argument, mis käsitleb ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b rikkumist	25
Kolmas osa, mis käsitleb võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumist	25
Neljas osa, mis käsitleb proportsionaalsuse põhimõtte rikkumist	26
Viies osa, mis käsitleb hea halduse põhimõtte rikkumist ja ELTL artikli 296 tähenduses põhjendamise puudumist	28
Kohtukulud	30